

ÅRSREDOVISNING 2019

2019-01-01 – 2019-12-31

Org. nr. 556740-0246

ÅRSREDOVISNINGEN OMFATTAR

Förvaltningsberättelse	3
Koncernens resultaträkning	6
Koncernens rapport över totalresultat	7
Koncernens balansräkning	8
Koncernens rapport över förändringar i eget kapital	10
Koncernens rapport över kassaflöden	11
Moderföretagets resultaträkning och rapport över totalresultat	12
Moderföretagets balansräkning	13
Moderföretagets förändringar i eget kapital	15
Moderföretagets kassaflödesanalys	16
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	17

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören i FAM AB (FAM), org. nr. 556740-0246, får härmed avge årsredovisning för verksamheten i moderföretaget och koncernen för räkenskapsåret 2019-01-01 – 2019-12-31, bolagets 13:e verksamhetsår. Efterföljande resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser och noter utgör en integrerad del av årsredovisningen. Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Verksamhet

FAM äger en aktieportfölj av i huvudsak ledande nordiska bolag. FAM har en ägarpolicy som innebär långsiktighet och engagemang i bolagen med målsättningen att skapa direktavkastning och värdeutveckling till sina aktieägare. FAM bedriver en förvaltningsverksamhet som aktivt driver ägarfrågor i de olika innehaven samt utvärderar nya potentiella investeringar. Den absolut största delen av FAM:s arbete syftar till ägarförvaltning, vilket innebär att arbeta med frågor i och kring existerande innehav. Därutöver bedriver koncernen industriverksamhet genom den helägda underkoncernen IPCO som är en globalt ledande leverantör av industriella processlösningar och skogsbruksrörelse genom den helägda underkoncernen Kopparfors Skogar som är ett av Sveriges största skogsägande bolag.

FAM ägs av Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse (KAW), Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse (MMW) och Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond (MAW) (gemensamt benämnda Wallenbergstiftelserna). Visionen är att FAM ska vara en av Sveriges mest engagerade, långsiktiga, värdeskapande och respekterade ägare av ledande bolag, för att stödja Wallenbergstiftelsernas landsgagneliga ändamål.

FAM:s tillgångar

De största innehaven i FAM:s portfölj är noterade SKF, Stora Enso och Munters samt onoterade IPCO, Kopparfors Skogar, Höganäs och Nefab. Samtliga är långsiktiga strategiska innehav. Utöver dessa har FAM ytterligare några noterade investeringar, ett fåtal direktägda onoterade innehav och fonder. Likviditeten är placerad på tillgodohavanden på bank. FAM:s portfölj framgår i detalj nedan.

Mkr	Värde	Värde	FAM:s kapital- andel (%)	FAM:s röstandel (%)	Andel av FAM:s kapital (%)	Totalavk. ¹ inkl. utd (%)
FAM:s innehav	31 dec 2019	31 dec 2018				
Noterade innehav						
SKF	11 904	8 451	13,8	29,1	23	46
Stora Enso	11 224	8 929	10,2	27,3	22	34
Munters	1 904	713	21,1	21,1	4	44
Onoterade innehav						
IPCO	5 162	5 179	100,0	100,0	10	–
Kopparfors Skogar/Bergvik ²	8 218	5 979	100,0	100,0	16	–
Höganäs	5 203	4 523	50,0	50,0	10	–
Nefab	1 095	1 050	50,0	50,0	2	–
Övriga innehav						
Övriga direkta innehav	2 380	931	–	–	4	–
Fondinnehav	28	643	–	–	0	–
Likvida medel	4 611	6 799	–	–	9	–
Summa	51 729	43 197			100	

¹ Aktiens totalavkastning under året, utan hänsyn till tidpunkten för FAM:s eventuella köp eller sälj

² Varav Kopparfors Skogar 7 607 (0) Mkr och Bergvik Skog 611 (5 979) Mkr. FAM:s kapital- och röstandel i Bergvik Skog är 15,5%

Beskrivning av större innehav

NOTERADE INNEHAV	SKF	Världsledande tillverkare av kullager och andra relaterade produkter
	Stora Enso	Globalt ledande leverantör av förnybara material inom kartong, förpackning, biomaterial, träkonstruktioner och papper
	Munters	Leverantör av hållbara klimatlösningar för krävande industri- och jordbrukslösningar
ONOTERADE INNEHAV	IPCO	En global leverantör av industriella processlösningar
	Kopparfors Skogar	Ett av Sveriges största skogsägande bolag
	Höganäs	Världsledande metallpulvergrupp
	Nefab	Optimerade förpackningslösningar som reducerar total kostnad och miljöpåverkan

Därutöver har FAM ett antal ytterligare mindre investeringar, inklusive Kivra och Peltarion.

Utveckling av förvaltad kapital

FAM:s ägande fokuserar som tidigare beskrivits på ett fåtal strategiska innehav som påverkar portföljens totala avkastning. FAM:s mål är att långsiktigt driva utvecklingen av dessa bolag och skapa en real avkastning vilket innebär att jämförelsen med börsens utveckling inte är helt relevant, men används ändå här som en generell referens. FAM:s tillgångar har under 2019 ökat med 20 (-7)% från ca 43 mdr kronor till ca 52 mdr kronor. Under samma period har Stockholmsbörsen (SIX Generalindex) stigit med 30 (-8)%. I snitt under de senaste 5 åren har FAM:s kapital årligen ökat med 7%, samtidigt som Stockholmsbörsen stigit med 8%.

FAM:s avkastning under 2019 har påverkats av att de största innehaven SKF och Stora Enso hade en positiv kursutveckling. Samtidigt var en stor andel av tillgångarna konservativt placerade i kassa och räntebärande instrument för framtida strategiska investeringar och hade därmed en lägre värdestegring än vad som genererats på börsen. Därtill påverkar att de onoterade innehaven i IPCO, Kopparfors Skogar, Höganäs och Nefab värderas till FAM:s andel av eget kapital vilket generellt bör understiga marknadsvärdet och endast utvecklas med bolagens resultat.

	2015	2016	2017	2018	2019	Genomsnitt 2015-2019
Tillgångar, Mkr	37 061	41 368	46 279	43 197	51 729	
Värdeförändring %	2%	12%	12%	-7%	20%	7%
SIX Generalindex	7%	6%	6%	-8%	30%	8%

Investeringar och avyttringar

FAM förvärvade under året ytterligare 9,7% av aktierna i Munters samt erhöll aktier i Bergvik Skog Väst i samband med Bergvik Skogs omstrukturering. Aktierna i Bergvik Skog Väst tillfördes Kopparfors Skogar genom ett ovillkorat aktieägartillskott. FAM lämnade också ett aktieägarlån till Kopparfors Skogar som användes till att betala av lån från Bergvik Skog Väst. Därutöver gjorde FAM några begränsade tilläggsinvesteringar i övrig existerande portfölj. Under året avyttrades ett fåtal mindre direktinvesteringar och fonder samt erhöles utdelningar som ett led i omstruktureringen och delningen av Bergvik Skog. Nettoeffekten av ovanstående affärer var att FAM:s likvida position minskade med drygt 2 mdr kronor under året.

Utdelningar

FAM erhöll från sina innehav totalt 828 (722) Mkr i utdelningar under året varav SKF och Stora Enso utgjorde de enskilt största delarna med 378 (341) Mkr respektive 418 (337) Mkr. FAM erhöll också ränteintäkter om 39 (32) Mkr.

Styrelse

Inga förändringar av styrelsens sammansättning har skett under året. Den 12 februari 2020 tillträdde Håkan Buskhe som ny VD och styrelseledamot och efterträdde Lars Wedenborn som övergår i en roll som Senior Advisor.

Resultat och ställning

Koncernens resultat från investeringsverksamhet, inklusive värdeförändringar, uppgick under 2019 till 9 121 (-2 611) Mkr. Rörelseresultatet industri- och skogsbruksverksamheter uppgick till 171 (91) Mkr. Årets totalresultat uppgick till 9 237 (-2 404) Mkr. För moderföretaget uppgick årets totalresultat till 8 880 (-2 649) Mkr.

Likvida medel uppgick vid årets utgång i koncernen till 5 064 (7 209) Mkr samt i moderföretaget till 4 611 (6 792) Mkr.

Det egna kapitalet i koncernen var per balansdagen 51 529 (43 092) Mkr. Moderföretagets egna kapital var 49 533 (41 453) Mkr.

Förvaltningskostnad

Förvaltningskostnaderna för moderföretaget och koncernen, vilka uppgår till 127 (128) Mkr, motsvarar 0,2 (0,3)% av det förvaltade kapitalet.

Personal

Moderföretaget hade under 2019 i medeltal 7 (7) anställda. Motsvarande för koncernen var 679 (622) anställda.

Framtida utveckling

Den globala makrosituationen är en stor osäkerhetsfaktor för den framtida utvecklingen, särskilt nu i och med utbrottet av covid-19. FAM:s tillgångar är för de noterade innehaven beroende av aktiekursen, som liksom för de onoterade innehavens värde i sin tur är avhängig av respektive innehavs specifika position på sin marknad såväl som den makroekonomiska utvecklingen. FAM följer aktivt och noga utvecklingen och våra innehav.

Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

	Kr
Överkursfond	14 362 765 525
Balanserad vinst	25 289 779 064
Årets resultat	8 879 906 439
Totalt	48 532 451 028
Styrelsen föreslår att vinstmedel disponeras enligt följande:	
– utdelning på preferensaktier	91 108 800
– utdelning på stamaktier	408 891 200
– i ny räkning överföres	48 032 451 028
Totalt	48 532 451 028

Föreslagen utdelning uppgår till 500 Mkr. Koncernens eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare per den 31 december 2019 var 51 529 Mkr och fritt eget kapital i moderföretaget var 48 533 Mkr. I fritt eget kapital ingår 9 149 Mkr avseende orealiserade värdeförändringar vid värdering till verkligt värde. Med hänvisning till ovanstående samt vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är det styrelsens bedömning att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens eget kapital liksom på bolagets och koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Belopp i Mkr	Not	Räkenskapsåret	
		2019	2018
Intäkter från investeringsverksamhet			
Utdelningar		798	722
Ränteintäkter		39	32
Värdeförändringar		8 236	-3 550
Resultatandel i joint ventures	5b	175	313
		9 248	-2 483
Förvaltningskostnader	6, 9–11	-127	-128
Resultat från investeringsverksamhet		9 121	-2 611
Industri- och skogsbruksverksamheter			
Intäkter	7	2 039	1 887
Kostnader för sålda varor		-1 269	-1 060
Bruttoresultat industri- och skogsbruksverksamheter		770	827
Försäljningskostnader		-368	-293
Administrationskostnader		-201	-247
Forsknings- och utvecklingskostnader		-37	-29
Orealiserade värdeförändringar i växande skog		136	–
Övriga rörelseintäkter		11	10
Övriga rörelsekostnader		-140	-177
Rörelseresultat industri- och skogsbruksverksamheter	8–11	171	91
Resultat före finansiella poster		9 292	-2 520
Finansiella intäkter		21	46
Finansiella kostnader		-27	-14
Finansnetto	12	-6	32
Resultat före skatt		9 286	-2 488
Inkomstskatt	14	-43	-1
Årets resultat		9 243	-2 489
Årets resultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		9 243	-2 489
Innehav utan bestämmande inflytande		0	0

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Belopp i Mkr	Not	Räkenskapsåret	
		2019	2018
Årets resultat		9 243	-2 489
Övrigt totalresultat			
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen			
Andel av övrigt totalresultat i joint ventures	5b	-20	67
Årets omräkningsdifferenser		16	16
		-4	83
Poster som inte ska omklassificeras till resultaträkningen			
Andel av övrigt totalresultat i joint ventures	5b	–	1
Aktuariella vinster/förluster hänförliga till förmånsbestämda pensionsplaner	10	-2	1
Inkomstskatt hänförlig till posten ovan		0	0
		-2	2
Övrigt totalresultat för året		-6	85
Summa totalresultat för året		9 237	-2 404
Summa totalresultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		9 237	-2 404
Innehav utan bestämmande inflytande		0	0

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Belopp i Mkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	15		
Patent och licenser		48	53
Teknologi och kundrelationer		1 476	1 530
Vind- och täktavtal		488	–
Goodwill		2 413	2 397
Övriga immateriella anläggningstillgångar		100	69
Summa immateriella anläggningstillgångar		4 525	4 049
Materiella anläggningstillgångar	16		
Mark, markanläggningar och byggnader		1 412	168
Maskiner		352	317
Inventarier, verktyg och installationer		23	19
Nyttjanderättstillgångar	17	338	–
Övriga materiella anläggningstillgångar		36	87
Summa materiella anläggningstillgångar		2 161	591
Biologiska anläggningstillgångar			
Växande skog	18	7 839	–
Summa biologiska anläggningstillgångar		7 839	–
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	5a	26 838	17 693
Andelar i joint ventures	5b	6 298	5 573
Fordringar hos intresseföretag och joint ventures	20	–	55
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21	695	7 391
Andra långfristiga fordringar	22	517	517
Uppskjutna skattefordringar	23	183	246
Summa finansiella anläggningstillgångar		34 531	31 475
Summa anläggningstillgångar		49 056	36 115
Omsättningstillgångar			
Varulager	24	434	397
Kundfordringar	25	314	341
Aktuella skattefordringar		58	167
Övriga fordringar		264	356
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	40	29
Kassa och bank	27	5 064	7 209
Summa omsättningstillgångar		6 174	8 499
SUMMA TILLGÅNGAR		55 230	44 614

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

KONCERNENS BALANSRÄKNING, forts.

Belopp i Mkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare			
Aktiekapital	28	1 000	1 000
Övrigt tillskjutet kapital	28	31 608	31 858
Reserver		304	308
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		18 617	9 926
		51 529	43 092
Innehav utan bestämmande inflytande		0	0
Summa eget kapital		51 529	43 092
Skulder			
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	17, 30–31	301	15
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	10, 30	11	8
Övriga avsättningar	32	41	46
Uppskjutna skatteskulder	23	2 574	681
Summa långfristiga skulder		2 927	750
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	17, 30	71	5
Förskott från kunder		79	149
Leverantörsskulder		187	200
Aktuella skatteskulder		6	11
Övriga skulder		156	157
Avsättningar	32	83	75
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33	192	175
Summa kortfristiga skulder		774	772
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		55 230	44 614

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i Mkr	Not	Hänförligt till moderföretagets aktieägare						
		Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balans- erade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa eget kapital	Innehav utan be- stämmande inflytande	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2018		1 000	31 738	225	13 048	46 011	–	46 011
Årets resultat				–	-2 489	-2 489	0	-2 489
Övrigt totalresultat				83	2	85	0	85
Summa totalresultat				83	-2 487	-2 404	0	-2 404
Konverteringsrätt avseende konvertibla skuldebrev	28		1			1	–	1
Erhållna aktieägartillskott	28		635			635	–	635
Återbetalda aktieägartillskott	28		-516			-516	–	-516
Utdelning	34				-635	-635	–	-635
Utgående balans per 31 december 2018		1 000	31 858	308	9 926	43 092	0	43 092
Ingående balans per 1 januari 2019		1 000	31 858	308	9 926	43 092	0	43 092
Årets resultat				–	9 243	9 243	0	9 243
Övrigt totalresultat				-4	-2	-6	0	-6
Summa totalresultat				-4	9 241	9 237	0	9 237
Återbetalda aktieägartillskott	28		-250			-250	–	-250
Utdelning	34				-550	-550	–	-550
Utgående balans per 31 december 2019		1 000	31 608	304	18 617	51 529	0	51 529

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

KONCERNENS RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i Mkr	Not	Räkenskapsåret	
		2019	2018
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt*		9 286	-2 488
<u>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</u>			
Värdeförändringar		-8 236	3 550
Resultatandel i joint ventures		-145	-313
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	6, 8, 15–17	206	202
Förändringar i värdet av biologiska tillgångar	18	-77	–
Övriga justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	35	-90	43
Betalda inkomstskatter		74	-221
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 018	773
<u>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</u>			
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		-39	-43
Ökning (-)/minskning (+) av kundfordringar		38	32
Ökning (-)/minskning (+) av övriga rörelsefordringar		135	16
Ökning (+)/minskning (-) av leverantörsskulder		-18	-62
Ökning (+)/minskning (-) av övriga rörelseskulder		-64	-188
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 070	528
Investeringsverksamheten			
Förvärv av verksamheter och aktier exklusive likvida medel	40	166	152
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	15	-30	-52
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-94	-79
Investeringar i biologiska anläggningstillgångar	18	-20	–
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-1 824	-807
Avyttringar av finansiella anläggningstillgångar		1 289	1 704
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-513	918
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån	30	2	24
Amorteringar av lån	30	-1 858	-4
Amorteringar av leasingskulder	30	-51	–
Erhållna aktieägartillskott	28	–	635
Återbetalda aktieägartillskott	28	-250	-516
Utdelning till moderföretagets aktieägare	34	-550	-635
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 707	-496
Årets kassaflöde		-2 150	950
Likvida medel vid årets början	36	7 209	6 252
Valutakursdifferens i likvida medel		5	7
Likvida medel vid årets slut	36	5 064	7 209
*Varav:			
Erhållen ränta		45	25
Betald ränta		-15	0

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

MODERFÖRETAGETS RESULTATRÄKNING

Belopp i Mkr	Not	Räkenskapsåret	
		2019	2018
Intäkter från investeringsverksamheten			
Utdelningar		798	722
Ränteintäkter	39	82	58
Värdeförändringar		7 964	-3 550
		8 844	-2 770
Förvaltningskostnader	6, 9–11	-127	-128
		-127	-128
Resultat före finansiella poster		8 717	-2 898
Nedskrivningar/återförda nedskrivningar av andelar i koncernföretag	5c	17	192
Utdelningar på andelar i gemensamt styrda företag	5b	30	–
Nedskrivningar/återförda nedskrivningar av andelar i gemensamt styrda företag	5b	45	61
Resultat efter finansiella poster		8 809	-2 645
Bokslutsdispositioner	13	72	-18
Resultat före skatt		8 881	-2 663
Skatt på årets resultat	14	-1	14
Årets resultat		8 880	-2 649

I moderföretaget återfinns inga poster som redovisas som övrigt totalresultat varför summa totalresultat överensstämmer med årets resultat.

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

MODERFÖRETAGETS BALANSRÄKNING

Belopp i Mkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	16		
Inventarier		0	0
Nyttjanderättstillgångar	17	7	–
Summa materiella anläggningstillgångar		7	0
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	5c	9 343	3 539
Fordringar hos koncernföretag	19	3 490	1 792
Andelar i intresseföretag	5a	26 561	17 688
Andelar i gemensamt styrda företag	5b	5 184	4 539
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21	695	7 391
Andra långfristiga fordringar	22	514	514
Uppskjutna skattefordringar	23	24	18
Summa finansiella anläggningstillgångar		45 811	35 481
Summa anläggningstillgångar		45 818	35 481
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Aktuella skattefordringar		17	139
Övriga fordringar		1	1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	3	2
Summa kortfristiga fordringar		21	142
Kassa och bank	27	4 611	6 792
Summa omsättningstillgångar		4 632	6 934
SUMMA TILLGÅNGAR		50 450	42 415

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

MODERFÖRETAGETS BALANSRÄKNING, forts.

Belopp i Mkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	28	1 000	1 000
Summa bundet eget kapital		1 000	1 000
Fritt eget kapital			
Överkursfond		14 363	14 363
Balanserat resultat		25 290	28 739
Årets resultat		8 880	-2 649
Summa fritt eget kapital		48 533	40 453
Summa eget kapital		49 533	41 453
Obeskattade reserver	29	850	890
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1	2
Uppskjutna skatteskulder	23	3	–
Summa avsättningar		4	2
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	17, 30	4	–
Summa långfristiga skulder		4	–
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	17, 30	3	–
Leverantörsskulder		3	6
Övriga skulder		5	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	33	48	59
Summa kortfristiga skulder		59	70
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		50 450	42 415

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

MODERFÖRETAGETS FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i Mkr	Not	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa eget kapital
		Aktie-kapital	Överkurs-Fond	Balanserat resultat och årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2018		1 000	14 363	29 255	44 618
Totalresultat				–	–
Årets resultat				-2 649	-2 649
Summa totalresultat				-2 649	-2 649
Erhållna aktieägartillskott	28			635	635
Återbetalda aktieägartillskott	28			-516	-516
Utbetald utdelning	34			-635	-635
Ingående balans per 1 januari 2019		1 000	14 363	26 090	41 453
Totalresultat				–	–
Årets resultat				8 880	8 880
Summa totalresultat				8 880	8 880
Återbetalda aktieägartillskott	28			-250	-250
Utbetald utdelning	34			-550	-550
Utgående balans per 31 december 2019		1 000	14 363	34 170	49 533

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

MODERFÖRETAGETS KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i Mkr	Not	Räkenskapsåret	
		2019	2018
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster*		8 809	-2 645
<u>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</u>			
Värdeförändringar		-7 964	3 550
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	6, 16–17	3	1
Nedskrivningar/återförda nedskrivningar av andelar i koncernföretag	5c	-17	-192
Nedskrivningar/återförda nedskrivningar av andelar i gemensamt styrda företag	5b	-45	-61
Betalda inkomstskatter		118	-175
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		904	478
<u>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</u>			
Ökning (-)/minskning (+) av övriga rörelsefordringar		29	12
Ökning (+)/minskning (-) av leverantörsskulder		-3	0
Ökning (+)/minskning (-) av övriga rörelseskulder och avsättningar		-12	8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		918	498
Investeringsverksamheten			
Investeringar i andelar i koncernföretag		-6	0
Investeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar		-3 684	-808
Avyttringar av övriga finansiella anläggningstillgångar		1 396	1 704
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 294	896
Finansieringsverksamheten			
Amortering av leasingskulder	30	-3	–
Erhållna aktieägartillskott	28	–	635
Återbetalda aktieägartillskott	28	-250	-516
Erhållna koncernbidrag		–	3
Lämnade koncernbidrag		-2	-4
Utdelning till aktieägare	34	-550	-635
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-805	-517
Årets kassaflöde		-2 181	877
Likvida medel vid årets början	36	6 792	5 915
Likvida medel vid årets slut	36	4 611	6 792
*Varav:			
Erhållen ränta		81	55
Betald ränta		0	–

Noterna på sidorna 17 till 71 utgör en integrerad del av denna års- och koncernredovisning.

NOTER

Not 1 Allmän information

Moderföretaget FAM AB (FAM) äger en aktieportfölj av i huvudsak ledande nordiska bolag. FAM har en ägarpolicy som innebär långsiktighet och engagemang i bolagen med målsättningen att skapa direktavkastning och värdeutveckling till sina aktieägare. FAM bedriver en förvaltningsverksamhet som aktivt driver ägarfrågor i de olika innehaven samt utvärderar nya potentiella investeringar. Den absolut största delen av FAM:s arbete syftar till ägarförvaltning, vilket innebär att arbeta med frågor i och kring existerande innehav. Därutöver bedriver koncernen industriverksamhet genom den helägda underkoncernen IPCO och skogsbruksrörelse genom den helägda underkoncernen Kopparfors Skogar.

Moderföretaget är ett aktiebolag registrerat i Sverige och med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Arsenalsgatan 8c, Stockholm. Företaget är inte publikt eller noterat.

Den 3 juni 2020 har denna koncernredovisning och årsredovisning godkänts av styrelsen för offentliggörande.

Samtliga belopp redovisas i miljontals kronor (Mkr) om inte annat anges. Uppgifterna inom parentes avser föregående år.

Not 2 Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpas när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges.

Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen för FAM-koncernen har upprättats i enlighet med IFRS (International Financial Reporting Standards) sådana de antagits av EU, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt Årsredovisningslagen.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden förutom vad beträffar vissa finansiella tillgångar och skulder samt biologiska tillgångar (växande skog) värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Moderföretagets redovisning är upprättad i enlighet med RFR 2 Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderföretaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen anges detta separat i slutet av denna not.

Att upprätta finansiella rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper, se not 4.

Ändringar i redovisningsprinciper och upplysningar

Nya och ändrade standarder som tillämpas av koncernen

Följande standarder tillämpas av koncernen för första gången för räkenskapsår som börjar 1 januari 2019:

IFRS 16 Leasing, som antagits av EU och trädde i kraft 1 januari 2019, ersätter IAS 17 Leasingavtal. Standarden introducerar en enhetlig leasingredovisningsmodell för leasetagare. En leasetagare redovisar en nyttjanderättstillgång som representerar en rätt att använda den underliggande tillgången och en leasingkulda som representerar en skyldighet att betala leasingavgifter. Det finns undantag för korttidsleasingavtal och leasing av tillgångar av lågt värde. Redovisningen för leasegivare liknar den i IAS 17, dvs. leasegivare fortsätter att klassificera leasingavtal som finansiell eller operationell leasing.

Leasingavtal där koncernen är leasetagare

Koncernen har operativa leasingavtal framför allt avseende kontorslokaler, produktionsanläggningar, mark, fordon samt dator- och kontorsutrustning. För dessa redovisas nyttjanderättstillgångar samt kortfristiga och långfristiga leasingskulder. Kostnaderna för dessa leasingavtal redovisas som avskrivning för nyttjanderättstillgångar och räntekostnader för leasingskulder.

Tidigare redovisade koncernen operationell leasingkostnad linjärt över leasingperioden och redovisade tillgångar (förutbetalda leasingavgifter) och skulder (upplupna leasingavgifter) endast i den utsträckning det var en skillnad mellan faktiska leasingavgifter och redovisad kostnad.

Övergång och lätttnadsregler

Koncernen har valt att tillämpa den modifierade retroaktiva metoden vid införandet av IFRS 16. Det innebär att den ackumulerade effekten av att IFRS 16 införs redovisas i öppningsbalansen per 1 januari 2019 utan omräkning av jämförelsesiffror. Nyttjanderättstillgångarna hänförliga till tidigare operationella leasar redovisas till skuldens värde per den 1 januari 2019 med tillägg för förskottsbetalningar redovisade i balansräkningen per 31 december 2018.

Vid övergången till IFRS 16 redovisar koncernen leasingskulder hänförliga till leasingavtal som tidigare klassificerats som operationella leasingavtal i enlighet med IAS 17 Leasingavtal. Dessa skulder har värderats till nuvärdet av återstående leasingavgifterna. Vid beräkningen har leasetagarens marginella låneränta per 1 januari 2019 använts. Koncernens vägda genomsnittliga låneränta som tillämpas för dessa leasingskulder per 1 januari 2019 var 3,4%.

Koncernen har tillämpat lätttnadsregeln att ”ärva” den tidigare definitionen av leasing vid övergången. Det betyder att IFRS 16 tillämpas på alla kontrakt som har ingåtts före den 1 januari 2019 och som har identifierats som leasing enligt IAS 17 och IFRIC 4.

Koncernen har även beslutat att tillämpa bestämmelserna om lätttnadsregler för korttidsleasingavtal och tillgångar med lågt värde. Detta innebär att avtal med kortare löptid än 12 månader och leasar av lågt värde (tillgångar av ett värde i nyskick under ca 50 tkr) inte kommer att tas med i beräkningen av nyttjanderättstillgång eller leasingskuld utan fortsätta att redovisas med linjär kostnadsföring över leasingperioden. Exempel på tillgångar av lågt värde är datorer, skrivare och kopiatorer.

Värdering av leasingskulden

Åtaganden för operationella leasingavtal per 31 december 2018	424
Diskontering med leasetagarens marginella låneränta vid övergångstidpunkten	-39
Avgår: leasingavtal för vilka den underliggande tillgången är av lågt värde	-2
Leasingskuld redovisad per 1 januari 2019	383

Varav

Kortfristiga leasingskulder	66
Långfristiga leasingskulder	317
Summa leasingskulder	383

Nya standarder och tolkningar som ännu inte har tillämpats av koncernen

Ett antal nya standarder och tolkningar träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2019 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Dessa nya standarder och tolkningar väntas inte ha en väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter på innevarande eller kommande perioder och inte heller på framtida transaktioner.

Koncernredovisning

(a) Dotterföretag

Dotterföretag är alla företag (inklusive strukturerade företag) över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens rörelseförvärv. Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterföretag utgörs av verkligt värde på överlåtna tillgångar, skulder som koncernen ådrar sig till tidigare ägare av det förvärvade bolaget och de aktier som emitterats av koncernen. I köpeskillingen ingår även verkligt värde på alla tillgångar eller skulder som är en följd av en överenskommelse om villkorad köpeskillning. Identifierbara förvärvade tillgångar och övertagna skulder i ett rörelseförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen. För

varje förvärv – dvs. förvärv för förvärv – avgör koncernen om innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovisas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel i det redovisade värdet av det förvärvade företagens identifierbara nettotillgångar.

Förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs när de uppstår.

Koncerninterna transaktioner, balansposter samt orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Redovisningsprinciperna för dotterföretag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

(b) Förändringar i ägarandel i ett dotterföretag utan förändring av bestämmande inflytande

Transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande som inte leder till förlust av kontroll redovisas som egetkapitaltransaktioner – dvs. som transaktioner med ägarna i deras roll som ägare. Vid förvärv från innehavare utan bestämmande inflytande redovisas skillnaden mellan verkligt värde på erlagd köpeskilling och den faktiska förvärvade andelen av det redovisade värdet på dotterföretagets nettotillgångar i eget kapital. Vinster och förluster på avyttringar till innehavare utan bestämmande inflytande redovisas också i eget kapital.

(c) Försäljning av dotterföretag

När koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande, värderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde per den tidpunkt när den förlorar det bestämmande inflytandet. Ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende den avyttrade enheten som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt hade avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna. Detta kan medföra att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

(d) Intresseföretag

Intresseföretag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 % och 50 % av rösterna. Samtliga innehav i intresseföretag styrs och följs upp baserat på verkligt värde och redovisas därför till verkligt värde över resultaträkningen.

(e) Samarbetsarrangemang

Koncernen tillämpar IFRS 11 Samarbetsarrangemang. Enligt IFRS 11 ska ett innehav i ett samarbetsarrangemang klassificeras antingen som en gemensam verksamhet eller ett joint venture beroende på de kontraktuella rättigheterna och skyldigheterna varje investerare har. FAM har bedömt sina samarbetsarrangemang och fastställt att de är joint ventures. Joint ventures redovisas med kapitalandelsmetoden.

Enligt kapitalandelsmetoden redovisas innehav i joint ventures initialt i koncernens rapport över finansiell ställning till anskaffningskostnad. Det redovisade värdet ökas eller minskas därefter för att beakta koncernens andel av resultat och övrigt totalresultat från sina joint ventures efter förvärvstidpunkten. Koncernens andel av resultat ingår i koncernens resultat och koncernens andel av övrigt totalresultat ingår i övrigt totalresultat i koncernen. När koncernens andel av förlusterna i ett joint venture är lika stora som eller överstiger innehavet i detta joint venture (inklusive alla långfristiga fordringar som i realiteten utgör en del av koncernens nettoinvestering i joint venture), redovisar koncernen inga ytterligare förluster såvida inte koncernen har påtagit sig förpliktelser eller har gjort betalningar å joint ventures vägnar.

Orealiserade vinster på transaktioner mellan koncernen och dess joint ventures elimineras till omfattningen av koncernens innehav i joint ventures. Orealiserade förluster elimineras också såvida inte transaktionen utgör en indikation på nedskrivning av tillgången som överförs.

Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr) som är moderföretagets funktionella valuta och koncernens rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen eller den dag då posterna omvärderas. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i rörelseresultatet i resultaträkningen.

Omräkningsdifferenser för icke-monetära finansiella tillgångar och skulder, såsom aktier som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas i resultaträkningen som en del av posten Värdeförändringar. Övriga icke-monetära tillgångar och skulder, som redovisas till verkliga värden, omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som gäller vid tidpunkten för värdering till verkligt värde. Icke-monetära tillgångar och skulder, som redovisas till historiska anskaffningsvärden, omräknas till valutakursen vid transaktionstillfället.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapportvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som gäller på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som förelegat vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i posten Reserver i eget kapital.

Finansiella instrument – generellt**Klassificering**

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar och skulder i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen och finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde. Klassificeringen baseras på koncernens affärsmodell och är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången eller skulden förvärvades. Klassificering av finansiella tillgångar och finansiella skulder görs vid första redovisningstillfället.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen är finansiella tillgångar som är egetkapitalinstrument och derivat samt investeringar i skuldinstrument, som inte enbart innehas i syfte att erhålla avtalsenliga kassaflöden, t.ex. konvertibla skuldebrev. I koncernen har finansiella tillgångar klassificerats till denna kategori eftersom de förvaltas och deras resultat utvärderas på basis av verkligt värde i enlighet med koncernens dokumenterade riskhanterings- och investeringsstrategi och information om tillgångarna tillhandahålls internt på denna grund till styrelsen och företagsledningen. Tillgångar i denna kategori klassificeras som omsättningstillgångar om de förväntas bli reglerade inom tolv månader, annars klassificeras de som anläggningstillgångar.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas i syfte att enbart erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgör betalningar av kapitalbelopp och ränta, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Till denna kategori hänförs lånefordringar och kundfordringar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. De ingår i omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Koncernens lånefordringar och kundfordringar specificeras i not 37.

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Koncernens låneskulder, leverantörsskulder och den del av övriga kortfristiga skulder som avser finansiella instrument klassificeras som finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde.

Redovisning och värdering

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar värderade

till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet har fullgjorts eller på annat sätt utsläcks.

Lånefordringar och kundfordringar samt finansiella skulder redovisas efter anskaffningstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas i den period då de uppstår och ingår i resultaträkningens post Värdeförändringar. Mer information avseende värdering till verkligt värde återfinns i not 37 Finansiella instrument. Utdelningsintäkter och ränteintäkter från värdepapper i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen som en del av posten Utdelningar när koncernens rätt att erhålla betalning har fastställts respektive som en del av posten Ränteintäkter.

Nedskrivning finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde (lånefordringar och kundfordringar)

Koncernen värderar de framtida förväntade kreditförlusterna relaterade till investeringar i skuldinstrument värderade till upplupet anskaffningsvärde baserat på framåtriktad information. Koncernen väljer reserveringsmetod baserat på om det skett en väsentlig ökning i kreditrisk eller inte. För kundfordringar, se not 25.

Intäktsredovisning

FAM:s huvudverksamhet är att förvalta en portfölj av i huvudsak ledande nordiska bolag. De primära intäktskällorna består av utdelningsintäkter, ränteintäkter samt värdeförändringar. Inom industri- och skogsbruksverksamheterna är de primära intäktskällorna försäljning av varor och avverkningsrätter samt utförande av tjänsteuppdag.

Utdelningsintäkter

Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla betalning har fastställts.

Ränteintäkter

Ränteintäkter intäktsredovisas med tillämpning av effektivräntemetoden.

Värdeförändringar

Värdeförändringar avser realiserat och orealiserat resultat från värdepapper.

Försäljning av varor och utförande av tjänsteuppdag industriverksamhet

Intäkter för försäljning av varor och tjänster redovisas i årets resultat när kunden erhåller kontroll över den försålda varan eller tjänsten. IPCO redovisar intäkter över tid, enligt successiv vinstavräkning, för större projekt som löper över längre tid och där värdet överstiger 2% av bolagets årsomsättning för gällande affärsdivision. Vid beräkning av successiv vinstavräkning används kostnaden som bas för att beräkna färdigställande. Övriga intäkter redovisas vid en tidpunkt.

Försäljning av avverkningsrätter skogsbruksverksamhet

Intäkter för försäljning av avverkningsrätter redovisas i årets resultat när virket avverkats och lagts upp vid bilväg. Fakturering sker när virket inmätts vid industri av oberoende part.

Ersättningar till anställda

(a) Rörliga ersättningar

Anställda Investment Managers inom investeringsverksamheten har utöver fast lön möjlighet till rörlig lön enligt kort- och långsiktiga incitamentsprogram. Även verkställande direktören har en andel i långsiktigt incitamentsprogram. Kortsiktiga program är beroende av individens uppfyllelse av årligen fastställda mål medan långsiktiga program baseras på tillväxt i lönsamhet för innehaven under en treårsperiod. Förväntad kostnad för rörliga ersättningar redovisas i takt med att de intjänas.

(b) Erhållna styrelsearvoden

Arvoden som verkställande direktören och Investment Managers inom investeringsverksamheten erhåller för utfört styrelsearbete får behållas av medarbetaren då medarbetaren tar på sig ett personligt ansvar genom sin styrelseplats. Erhållna styrelsearvoden beaktas när medarbetarens totala compensation fastställs.

(c) Avgiftsbestämda pensionsförpliktelser

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet. För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till offentligt eller privat administrerade pensionsförsäkringar på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Förutbetalda avgifter redovisas som en tillgång i den utsträckning som kontant återbetalning eller minskning av framtida betalningar kan komma koncernen tillgodo.

Därutöver finns ett fåtal pensionsförpliktelser i koncernen som täcks genom att kapitalförsäkring tecknats hos försäkringsföretag. Värdet på kapitalförsäkringen täcker vid varje tillfälle åtagandet för pension. Kapitalförsäkringens värde samt åtagandet för pensionsförpliktelsen redovisas netto utanför balansräkningen. Vid den tidpunkt då bolaget kommer betala pensionen uppkommer skyldighet att betala särskild löneskatt. Denna löneskatt redovisas som avsättning i de fall den inte täcks av kapitalförsäkringen.

(d) Förmånsbestämda pensionsförpliktelser

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan motsvarar räntan på förstklassiga företagsobligationer, alternativt statsobligationer i de fall en aktiv marknad för företagsobligationer saknas, med en återstående löptid som ungefär motsvarar de aktuella åtagandena. Beräkningen görs årligen av behörig aktuarie. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar. Denna redovisning tillämpas beträffande de mest väsentliga förmånsbestämda planerna i koncernen. Ett antal pensionsplaner som varken var för sig eller totalt är väsentliga i förhållande till koncernens totala pensionsåtaganden redovisas dock fortsatt enligt lokala regler.

När ersättningarna i en plan förbättras redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till medarbetarnas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i årets resultat. I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid balansdagen, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar.

(e) Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställds anställning sagts upp av koncernen före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar ersättningar vid uppsägning vid den tidigaste av följande tidpunkter: (a) när koncernen inte längre har möjlighet att återkalla erbjudandet om ersättning; och (b) när företaget redovisar utgifter för en omstrukturering som är inom tillämpningsområdet för IAS 37 och som innebär utbetalning av avgångsvederlag. I det fall företaget har lämnat ett erbjudande för att uppmuntra till frivillig avgång, beräknas ersättningar vid uppsägning baserat på det antal anställda som beräknas acceptera erbjudandet. Förmåner som förfaller mer än tolv månader efter rapportperiodens slut diskonteras till nuvärde.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består i huvudsak av ränteintäkter och valutakursvinster hänförliga till industri- och skogsbruksverksamheter. Finansiella kostnader består i huvudsak av räntekostnader, bankkostnader och valutakursförluster. Ränteintäkter och -kostnader redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden och med beaktande av upplupen ränta på balansdagen. Effektivräntan är den ränta som diskonterar de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under ett finansiellt instruments förväntade löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde. Valutakursvinster och -förluster redovisas brutto. Utgifter för ej utnyttjade kreditlöften periodiseras linjärt över den tid kreditlöften löper.

Aktuell och uppskjuten skatt

Periodens skattekostnad omfattar aktuell skatt beräknad på periodens skattemässiga resultat enligt gällande skattesatser. Den aktuella skattekostnaden justeras med förändringar i uppskjutna skattefordringar och -skulder som hänför sig till temporära skillnader och utnyttjade underskott.

Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderföretaget och dess dotterföretag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden i koncernredovisningen. Uppskjuten skatteskuld redovisas emellertid inte om den uppstår till följd av första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skatt redovisas heller inte

om den uppstår till följd av en transaktion som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett rörelseförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat. Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är sannolikt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Uppskjutna skatter som hänför sig till temporära skillnader avseende innehav i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures, redovisas endast i den omfattning moderföretaget kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna samt att det är sannolikt att en sådan återföring inte sker inom en överskådlig framtid.

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt, där det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalningar.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som skuld.

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i årets resultat linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas minst årligen. Goodwill och andra immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod eller som ännu inte är färdiga att användas prövas för nedskrivningsbehov årligen i samband med bokslutet för det tredje kvartalet och dessutom så snart indikationer uppkommer som tyder på att tillgången ifråga har minskat i värde. Immateriella tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder skrivs av från den tidpunkt då de är tillgängliga för användning.

Beräknade nyttjandeperioder;

- Patent och varumärken 10-20 år
- Kundrelationer 15-25 år
- Teknologi 15-30 år
- Vindkraftsarrenden 25 år
- Upplåtelse av täkter 10 år
- Aktiverade utvecklingskostnader 3-7 år
- Programvaror för IT-verksamheten 3 år

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma koncernen till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan

försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/-kostnad.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen.

Beräknade nyttjandeperioder;

- Byggnader 10-50 år
- Markanläggningar 10 år
- Anläggningsförbättringar 20 år
- Maskiner och tekniska anläggningar 5-10 år
- Inventarier, verktyg och installationer 5-10 år

Inga avskrivningar görs på mark.

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder provas årligen och justeras vid behov.

Leasing

Leasingavtal redovisas som en nyttjanderättstillgång och en leasingsskuld från den dagen som den leasade tillgången finns tillgänglig för användning av koncernen. Tillgångar och skulder som uppkommer från leasingavtal redovisas initialt till nuvärde. Leasingsskulderna inkluderar nuvärdet av följande leasingbetalningar:

- fasta avgifter,
- variabla leasingavgifter kopplade till index eller pris, initialt värderade med hjälp av det index eller pris som gällde vid inledningsdatumet,
- eventuella restvärdesgarantier som förväntas betalas,
- lösenpriset för en köpoption som koncernen är rimligt säker på att utnyttja och
- straffavgifter som utgår vid uppsägning av leasingavtalet om bedömd leasingperiod återspeglar att sådan uppsägning kommer att ske.

Leasingbetalningar som kommer att göras för rimligtvis säkra förlängningsoptioner ingår också i värderingen av skulden. Leasingbetalningarna diskonteras med riskfri ränta som justerats för kreditrisk i det land som leasingavtalet finns.

Koncernen är exponerad för eventuella framtida ökningar av rörliga leasingbetalningar baserade på ett index eller en ränta, som inte ingår i leasingsskulden förrän de träder i kraft. När justeringar av leasingbetalningar baserade på ett index eller en ränta träder i kraft omvärderas leasingsskulden och justeras mot nyttjanderätten.

Leasingbetalningar fördelas mellan amortering av skulden och ränta. Räntan redovisas i resultaträkningen över leasingperioden på ett sätt som medför en fast räntesats för den under respektive period redovisade leasingsskulden.

Tillgångarna med nyttjanderätt värderas till anskaffningsvärde. Nyttjanderätter skrivs vanligen av linjärt över det kortare av nyttjandeperioden och leasingperioden. Om koncernen är rimligt säker på att utnyttja en köpoption skrivs nyttjanderätten av över den underliggande tillgångens nyttjandeperiod.

Betalningar för korta kontrakt och leasingavtal av mindre värde kostnadsförs linjärt i resultaträkningen. Korta kontrakt är avtal med en leasingtid på 12 månader eller mindre. Avtal av mindre värde inkluderar IT- och kontorsutrustning.

Optioner att förlänga och säga upp avtal finns inkluderade i ett antal av koncernens leasingavtal. Villkoren används för att maximera flexibiliteten i hanteringen av tillgångarna som används inom koncernens verksamhet.

Biologiska tillgångar

Skogstillgången växande skog värderas till verkligt värde efter avdrag för uppskattade försäljningskostnader. Värderingen görs genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden. Mer information om metoderna för fastställande av verkligt värde återfinns i not 18.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet med beaktande av inkurans. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Anskaffningsvärdet för varulager beräknas genom tillämpning av först in, först ut-metoden (FIFU) och inkluderar utgifter som uppkommit vid förvärvet av lagertillgångarna och transport av dem till deras nuvarande plats och skick. För egentillverkade varor och pågående arbete inkluderar anskaffningsvärdet en rimlig andel av indirekta kostnader baserad på ett normalt kapacitetsutnyttjande i produktionen.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar, med undantag för varulager och uppskjutna skattefordringar, prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om någon sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För undantagna tillgångar enligt ovan prövas värderingen enligt respektive standard. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar årets resultat. För goodwill genomförs årligen ett nedskrivningstest även om indikationer inte föreligger.

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Likvida medel

I likvida medel ingår i rapporten över kassaflöden; kassa, banktillgodoavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten. Kassa och bank i balansräkningen består av banktillgodoavanden.

Aktiekapital

Stamaktier och preferensaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier eller optioner redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden. I det fall bolaget beslutar om utdelning har preferensaktierna förtur i förhållande till stamaktierna. All utdelning beslutas av årsstämman.

Utdelningar

Utdelning till moderföretagets aktieägare redovisas som skuld i koncernens finansiella rapporter i den period då utdelningen godkänns av moderföretagets aktieägare.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Det verkliga värdet på skulddelen i ett konvertibelt skuldebrev beräknas med en diskonteringsränta som utgörs av marknadsräntan för en skuld med samma villkor men utan konverteringsrätten till aktier. Beloppet redovisas som skuld till upplupet anskaffningsvärde fram tills skulden konverteras eller förfaller. Konverteringsrätten redovisas som skillnaden mellan verkligt värde för hela det sammansatta finansiella instrumentet och skulddelens verkliga värde. Denna redovisas i posten Övrigt tillskjutet kapital i eget kapital.

Upplåning tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats, annullerats eller på annat sätt upphört. Skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av en finansiell skuld) som utsläckts eller överförs till en annan part och den ersättning som erlagts, inklusive överförda tillgångar som inte är kontanter eller påtagna skulder, redovisas i resultatet.

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter rapportperiodens slut.

Avsättningar

En avsättning redovisas när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser, det är sannolikt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Leverantörsskulder och övriga skulder

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor och tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Leverantörsskulder och övriga skulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år. Om inte, redovisas de som långfristiga skulder.

Leverantörsskulder och övriga skulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Denna innebär att resultat före skatt justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar under perioden samt för eventuella intäkter och kostnader som hänförs till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden.

Moderföretagets redovisningsprinciper

Moderföretaget tillämpar RFR 2 Redovisning för juridiska personer.

Moderföretaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen i de fall som anges nedan.

Uppställningsformer

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Övrigt totalresultat redovisas för separat efter resultaträkningen. Rapport över förändringar i eget kapital följer också koncernens uppställningsform men innehåller de kolumner som anges i årsredovisningslagen.

Bokslutsdispositioner

Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Moderföretaget redovisar såväl erhållna som lämnade koncernbidrag som bokslutsdispositioner.

Andelar i dotterföretag och gemensamt styrda företag

Andelar i dotterföretag och gemensamt styrda företag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet inkluderas förvärvsrelaterade kostnader och eventuella tilläggsköpeskillningar.

När det finns en indikation på att andelar i dotterföretag eller gemensamt styrda företag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posten Nedskrivningar/återförda nedskrivningar av andelar i koncernföretag respektive Nedskrivningar/återförda nedskrivningar av andelar i gemensamt styrda företag.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna.

Not 3 Finansiell riskhantering

Finansiella riskfaktorer

Riskhanteringen är en del av styrelsens och ledningens verktyg för styrning och uppföljning av affärsverksamheten. Inom FAM är riskhantering en integrerad del av verksamheten vilket innebär att styrning samt ansvar för risker ligger nära affärsverksamheten. Styrelsen deltar aktivt i FAM:s arbete avseende befintliga och potentiella nya innehav samt beslut om investeringar och avyttringar.

FAM äger en aktieportfölj av i huvudsak ledande nordiska bolag. Därutöver bedriver koncernen industriverksamhet genom den helägda underkoncernen IPCO och skogsbruksrörelse genom den helägda underkoncernen Kopparfors Skogar. Riskerna i IPCO respektive Kopparfors Skogar hanteras av dess styrelse och ledning. IPCO:s styrelse beslutar därvid årligen om en Finanspolicy som fastställer bolagets finansiella strategi och interna ansvarsfördelning. Policyen reglerar också bland annat hur finansiering, likviditetsförvaltning och valutarisk hanteras samt vilka begränsningar som ska beaktas avseende motparter.

FAM har en ägarpolicy som innebär långsiktighet och engagemang i bolagen med målsättningen att skapa direktavkastning och värdeutveckling till sina aktieägare. I moderföretaget bedriver FAM en förvaltningsverksamhet som aktivt driver ägarfrågor i de olika innehaven samt utvärderar nya potentiella investeringar. Den absolut största delen av FAM:s arbete syftar till ägarförvaltning, vilket innebär att arbeta med frågor i och kring existerande innehav.

De huvudsakliga finansiella riskerna som FAM-koncernen är exponerad för är makroekonomiska risker och marknadsrisker (i moderföretaget framför allt aktiekursrisk men i industriverksamheten valutarisk, samt koncernmässigt även i begränsad utsträckning ränterisk), kreditrisk och likviditetsrisk. Det åligger FAM:s styrelse att regelbundet granska och följa risknivåer för förvaltningen på grundval av bedömningen av marknadsförhållanden.

FAM:s strategi för hantering av finansiella risker sker genom riskbegränsande element så som;

- Mål för avkastning
- Mål för kapitalallokering med avsikt att skapa en diversifierad portfölj
- Individuella riskbedömningar kopplade till respektive investering
- Obelånad portfölj utan inslag av instrument vars åtaganden kan överstiga investerat belopp

Nedan framgår de olika risker som FAM är exponerat för.

a) Marknadsrisk

(i) Valutarisk

Valutaexponering uppstår till följd av omräkning av balansposter i utländsk valuta (balansrisk) och vid betalningsflöden i utländsk valuta (transaktionsrisk).

Balansrisk

Balansrisk är risken för påverkan på FAM:s nettoresultat och kassaflöde till följd av att värdet av bruttotillgångar i utländska valutor ändras vid förändringar i växelkurserna. Då majoriteten av FAM:s investeringar är noterade i svenska kronor finns det en begränsad direkt valutakursrisk i dessa som påverkar balansräkningen. Därutöver förekommer valutaexponeringar i de investeringar som är noterade på utländska börser eller har utländsk valuta som prisvaluta. Koncernen verkar också internationellt inom industriverksamheten och utsätts för valutarisk från transaktioner i utländsk valuta. Valutarisk uppstår genom framtida affärstransaktioner och redovisade tillgångar och skulder i en utländsk valuta som inte är företagets funktionella valuta. Dessa exponeringar säkras inte.

Den direkta valutaexponeringen för FAM:s placeringar i investeringsverksamheten framgår av nedanstående tabell. En förstärkning/försvagnings av kronan på 10 procent mot respektive valuta skulle påverka resultatet och eget kapital med +/- 1 143 (919) Mkr.

Valuta, belopp i Mkr	Bruttotillgångar	
	2019-12-31	2018-12-31
EUR	11 224	8 930
USD	175	224
DKK	28	39
Totalt	11 427	9 193

Den totala valutaexponeringen för koncernen framgår av nedanstående tabell. En förstärkning/försvagning av kronan på 10 procent mot respektive valuta skulle påverka resultatet och eget kapital med +/- 1 156 (979) Mkr.

Valuta, belopp i Mkr	Bruttotillgångar		Bruttoskulder		Nettotillgångar	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
EUR	11 349	9 129	60	42	11 289	9 087
USD	193	250	4	4	189	246
JPY	43	43	59	56	-16	-13
CNY	18	13	7	8	11	5
Övriga	123	99	38	84	85	15
Totalt	11 726	9 534	168	194	11 558	9 340

Koncernens valutaexponering inom industriverksamheten hänförlig till omräkning av tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, påverkar inte resultatet utan redovisas i övrigt totalresultat. Årets omräkningsdifferenser i övrigt totalresultat uppgick till 16 (16) Mkr. Denna typ av exponeringar säkras inte.

Utöver direkta valutarisker tillkommer indirekta valutakursrisker då flertalet av moderföretagets investeringar har internationell verksamhet. Denna risk påverkar därmed portföljbolagets balans- och resultaträkning, vilket indirekt påverkar aktiens värdering.

Transaktionsrisk

Valutatransaktionsrisk är risken för påverkan på FAM:s nettoresultat och kassaflöde till följd av att värdet av de kommersiella flödena i utländska valutor ändras vid förändringar i växelkurserna. FAM är exponerad för valutatransaktionsrisk genom främst utdelningar samt intäkter och kostnader inom industriverksamheten i andra valutor än svenska kronor. Utdelning i utländsk valuta säkras ej då effekten långsiktigt inte anses väsentlig. Inte heller inom industriverksamheten kommer generella valutaflöden att säkras medan större projekt, inköp och investeringar med längre ledtider kan komma att säkras. För att ytterligare motverka exponeringen i utländska valutor inom industriverksamheten används inkommande valuta till betalningar i samma valuta via ett nettingförfarande.

I koncernens resultaträkning ingår valutakursdifferenser med netto -10 (-2) Mkr i rörelseresultatet industri- och skogsbruksverksamheter och med netto 13 (39) Mkr i finansnettot.

FAM:s avkastning på sina placeringar i investeringsverksamheten är exponerad för transaktionsrisk i de valutor som framgår av nedanstående tabell. En förstärkning/försvagning av kronan på 10 procent mot respektive valuta skulle påverka resultatet och eget kapital med +/- 42 (34) Mkr under den kommande 12-månadersperioden.

Utdelningar och ränteintäkter i utländsk valuta, belopp i Mkr	2019	2018
EUR	418	337
USD	–	6
DKK	–	–
Totalt	418	343

Den totala valutaexponeringen för koncernen framgår av nedanstående tabell. En förstärkning/försvagning av kronan på 10 procent mot respektive valuta skulle påverka resultatet och eget kapital med +/- 78 Mkr under den kommande 12-månadersperioden.

Valuta, belopp i Mkr	Utdelningar, ränteintäkter och försäljning	Inköp	Nettoflöden i utländsk valuta
EUR	941	195	746
USD	177	47	130
JPY	48	110	-62
Övriga	17	58	-41
Totalt	1 183	410	773

(iii) Ränterisk

FAM exponeras för ränterisk avseende kassaflöden. Med ränterisk avses risken att förändringar i det allmänna ränteläget påverkar koncernens nettoresultat negativt. FAM:s ränterisk avseende kassaflöden uppstår främst i placeringar i räntebärande fordringar och skulder som löper med rörlig ränta. Då FAM:s verksamhet är inriktad på investeringar i aktier är andelen räntebärande innehav i portföljen begränsad och ränterisken säkras därför inte.

FAM var vid årsskiftet i huvudsak finansierat genom eget kapital. Koncernens räntebärande skulder och avsättningar uppgick till 382 (26) Mkr varav leasingsskulder 343 (-) Mkr.

Koncernen har analyserat dess känslighet mot ränteförändringar. Genomförd analys visar att effekten av en ändring på 1,0 procentenheter skulle ha en marginell påverkan på resultat och kassaflöde.

FAM har inga räntebärande innehav som löper med fast ränta och som värderas till verkligt värde varmed ingen ränterisk avseende verkliga värden uppstår.

(iv) Priserisk

FAM:s största finansiella risk är prISRISKEN på aktierelaterade innehav som hålls till verkligt värde. Vid utgången av 2019 utgör aktierelaterade innehav som hålls till verkligt värde 50 (56)% av FAM:s totala tillgångar. De största innehaven i FAM:s portfölj som hålls till verkligt värde är SKF, Stora Enso och Munters. Därutöver har FAM ytterligare ett fåtal noterade investeringar, ett antal direktägda onoterade innehav samt investeringar i fonder.

FAM:s investeringar analyseras och följs löpande upp av styrelsen. Genom det aktiva ägandet som bland annat utövas via styrelserepresentation, fokuserar FAM på långsiktigt värdeskapande i investeringarna. En stor aktiekursrisk-exponering behöver inte nödvändigtvis leda till någon åtgärd, utan det är det långsiktiga engagemanget som ligger till grund för FAM:s strategiska agerande. Den långsiktiga ägarfilosofin gör att något mål för prISRISKEN, som påverkas av kortsiktiga fluktuationer, inte är definierat. PrISRISKEN säkras inte.

Om marknadsvärdet på investeringar i aktierelaterade innehav som värderas till verkligt skulle öka/falla med 10 procent skulle resultatet och eget kapital förändras med +/- 2 753 (2 508) Mkr.

b) Kreditrisk

Kreditrisk eller motpartsrisk är risken för att motparten i en finansiell transaktion inte fullgör sina förpliktelser på förfallodagen. Koncernens kreditrisk innefattar banktillgodohavanden samt övriga långfristiga och kortfristiga fordringar inklusive kundfordringar inom industri- och skogsbruksverksamheter. Inom IPCO hanteras kundkreditriskbedömningen i de kommersiella affärerna av dotterföretagen. IPCO:s exponering mot enskilda kunder är liten och riskspridningen bedöms vara god. I projektaffären är förskottsbetalningar från kunder vanligt förekommande vilket bidrar till att reducera riskerna. För åldersanalys, reserv för osäkra kundfordringar och kundförluster för koncernen, se not 25.

c) Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att FAM saknar likvida medel för betalning av sina åtaganden avseende finansiella skulder. Målsättningen med företagets likviditetshandling är att minimera risken för att koncernen inte har tillräckliga likvida medel för att klara sina kommersiella åtaganden. Då FAM i huvudsak är finansierat genom eget kapital är denna risk begränsad. Kassaflödesprognoser upprättas av koncernens finansavdelning för att säkerställa att koncernen har tillräckligt med kassamedel för att möta behovet i den löpande verksamheten, med rapportering till ledningen.

Per den 31 december 2019 och 2018 har koncernen likvida medel om 5 064 (7 209) Mkr som består av banktillgodohavanden.

Tabellen nedan visar de avtalsenliga odiskonterade kassaflödena från koncernens finansiella skulder uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen.

Per 31 december 2019

Belopp i Mkr	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Räntebärande skulder	74	61	136	164
Leverantörsskulder och andra skulder	519	–	–	–
Totalt	593	61	136	164

Per 31 december 2018

Belopp i Mkr	Mindre än 1 år	Mellan 1 och 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år
Räntebärande skulder	6	1	18	–
Leverantörsskulder och andra skulder	616	–	–	–
Totalt	622	1	18	–

Koncernens likviditetsrisk är högst begränsad.

Hantering av kapital

Koncernens mål avseende kapitalstrukturen är att trygga koncernens förmåga att fortsätta sin verksamhet, så att den kan fortsätta att generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter och upprätthålla en optimal kapitalstruktur.

FAM är i huvudsak finansierat genom eget kapital vilket är i enlighet med nuvarande beslutad kapitalstrategi.

Not 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår behandlas i huvuddrag nedan.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov för goodwill, har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. En redogörelse av dessa återfinns i not 15.

Verkligt värde på växande skog

Viktiga uppskattningar och bedömningar görs i samband med värdering av biologiska tillgångar till verkligt värde. För en beskrivning av de viktiga uppskattningar och bedömningar som görs i samband med detta se not 18.

Verkligt värde på onoterade innehav

Viktiga uppskattningar och bedömningar görs i samband med värdering av ej noterade finansiella instrument till verkligt värde. För en beskrivning av de viktiga uppskattningar och bedömningar som görs i samband med detta se not 37.

Värdering av underskottsavdrag

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för uppskjutna skattefordringar avseende skattemässiga underskottsavdrag. Dessutom undersöker koncernen ifall det är tillämpligt att aktivera nya uppskjutna skattefordringar avseende årets skattemässiga underskottsavdrag. Uppskjuten skattefordran redovisas endast för underskottsavdrag för vilka det är sannolikt att de kan nyttjas mot framtida skattepliktiga överskott och mot skattepliktiga temporära skillnader.

Not 5 Investeringar i intresseföretag, joint ventures/gemensamt styrda företag och dotterföretag

a) Innehav i intresseföretag

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	15 281	15 532
Investeringar	209	279
Avyttringar	-112	-530
Omklassificeringar	2 181	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	17 559	15 281
Ingående värdeförändringar	2 412	6 532
Omklassificeringar	327	–
Årets värdeförändringar, netto	6 540	-4 120
Utgående ackumulerade värdeförändringar	9 279	2 412
Utgående redovisat värde	26 838	17 693

Moderföretaget	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	15 259	15 510
Investeringar	209	279
Avyttringar	-112	-530
Omklassificeringar	2 181	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	17 537	15 259
Ingående värdeförändringar	2 429	6 549
Omklassificeringar	327	–
Årets värdeförändringar, netto	6 268	-4 120
Utgående ackumulerade värdeförändringar	9 024	2 429
Utgående redovisat värde	26 561	17 688

Koncernens och moderföretagets intresseföretag 2019 och 2018:

Företagets namn	Org. nr.	Registreringsland och Säte	Ägar- andel (%)	Röst- andel (%)	Antal andelar	Redovisat värde	
						2019-12-31	2018-12-31
Moderföretagets innehav							
<u>Noterade intresseföretag</u>							
AB SKF	556007-3495	Sverige/Göteborg	13,8	29,1	62 936 151	11 904	8 451
Stora Enso Oyj	–	Finland/Helsingfors	10,2	27,3	80 123 386	11 224	8 929
Munters Group AB	556819-2321	Sverige/Stockholm	21,1	21,1	38 817 907	1 904	–
<u>Onoterade intresseföretag</u>						1 529	308
82an Invest AB	559121-8465	Sverige/Stockholm	50,0	50,0	500		
Alfvén & Didrikson AB	556954-4066	Sverige/Stockholm	25,9	17,3	12 956		
Combient AB	556985-1560	Sverige/Stockholm	24,9	24,9	249		
Kivra AB	556840-2266	Sverige/Stockholm	37,3	37,3	1 813 724		
Lindström & Göthberg Executive Development AB	556829-4408	Sverige/Stockholm	50,0	50,0	25 000		
QuNano AB	556751-6124	Sverige/Lund	30,2	30,2	8 599 202		
Summa moderföretaget						26 561	17 688
Dotterföretagets innehav							
Acturum Development AB	556910-5488	Sverige/Stockholm	50,0	50,0	5 000 000	277	5
Summa koncernen						26 838	17 693

Samtliga intresseföretag värderas till verkligt värde.

Inneheten i Munters Group AB och Alfvén & Didrikson AB har efter förvärv under 2019 omklassificerats från Andra långfristiga värdepappersinnehav till Andelar i intresseföretag.

Nedan följer information avseende de intresseföretag som bedöms som väsentliga för koncernen.

AB SKF: Världsledande tillverkare av kullager och andra relaterade produkter.

Stora Enso Oyj: Globalt ledande leverantör av förnybara material inom kartong, förpackning, biomaterial, träkonstruktioner och papper.

Munters Group AB: Leverantör av hållbara klimatlösningar för krävande industri- och jordbrukslösningar.

Det finns inga eventalförpliktelser avseende koncernens innehav i intresseföretag.

Koncernens och moderföretagets återstående investeringsåtaganden avseende intresseföretag uppgår till 122 (–) Mkr.

b) Innehav i joint ventures/gemensamt styrda företag

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Per 1 januari	5 573	5 192
Investeringar	600	–
Erhållna utdelningar	-30	–
Egetkapitaltransaktioner	0	0
Andel i resultat	175	313
Övrigt totalresultat	-20	68
Per 31 december	6 298	5 573

Moderföretaget	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	4 672	4 672
Investeringar	600	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	5 272	4 672
Ingående nedskrivningar	-133	-194
Återförda nedskrivningar	45	61
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-88	-133
Utgående redovisat värde	5 184	4 539

Koncernens joint ventures 2019 och 2018:

Företagets namn	Org. nr.	Registreringsland och Säte	Ägar- andel (%)	Röst- andel (%)	Antal andelar	Redovisat värde	
						2019-12-31	2018-12-31
Moderföretagets innehav							
Höganäs Holding AB	556915-6655	Sverige/Höganäs	50,0	50,0	10 000 000	5 203	4 523
Nefab Holding AB	556980-3157	Sverige/Ovanåker	50,0	50,0	50 000	1 095	1 050
Summa koncernen						6 298	5 573

Moderföretagets gemensamt styrda företag 2019 och 2018:

Företagets namn	Org. nr.	Registreringsland och Säte	Ägar- andel (%)	Röst- andel (%)	Antal andelar	Redovisat värde	
						2019-12-31	2018-12-31
Moderföretagets innehav							
Höganäs Holding AB	556915-6655	Sverige/Höganäs	50,0	50,0	10 000 000	4 089	3 489
Nefab Holding AB	556980-3157	Sverige/Ovanåker	50,0	50,0	50 000	1 095	1 050
Summa moderföretaget						5 184	4 539

Joint ventures/gemensamt styrda företag värderas enligt kapitalandelsmetoden i koncernen och till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar till återvinningsvärdet i moderföretaget. De joint ventures/gemensamt styrda företag som anges ovan har aktiekapital som består enbart av stamaktier vilka ägs direkt av koncernen.

Nedan följer information avseende de joint ventures/gemensamt styrda företag som bedöms som väsentliga för koncernen.

Höganäs Holding AB samägs av FAM och Lindéngruppen AB. Höganäs är en världsledande metallpulvergrupp.

Nefab Holding AB samägs mellan FAM och familjen Nordgren/Pihls bolag. Nefab är en leverantör av optimerade förpackningslösningar som reducerar total kostnad och miljöpåverkan.

Höganäs Holding AB och Nefab Holding AB är privata företag och det finns inga noterade priser tillgängliga för dess aktier.

Finansiell information i sammandrag om joint ventures

Nedan visas finansiell information i sammandrag för de joint venture-företag som redovisas med tillämpning av kapitalandelsmetoden. Informationen avser de belopp som redovisas i joint venture-företagets koncernbokslut (inte FAM:s andel av dessa belopp) justerade för skillnader i redovisningsprinciper mellan koncernen och joint venture-företaget.

Sammandragen information från balansräkningen

	Höganäs Holding		Nefab Holding	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar	13 248	12 806	2 907	2 609
Omsättningstillgångar exkl. likvida medel	4 185	4 852	1 441	1 390
Likvida medel	227	124	190	103
Summa omsättningstillgångar	4 412	4 976	1 631	1 493
Summa tillgångar	17 660	17 782	4 538	4 102
Långfristiga finansiella skulder	5 328	6 220	821	645
Övriga långfristiga skulder	856	900	306	326
Summa långfristiga skulder	6 184	7 120	1 127	971
Kortfristiga finansiella skulder	1 097	1 075	881	757
Övriga kortfristiga skulder	573	541	340	275
Summa kortfristiga skulder	1 670	1 616	1 221	1 032
Summa skulder	7 854	8 736	2 348	2 003
Nettotillgångar	9 806	9 046	2 190	2 099

Sammandragen information resultat och totalresultat

	Höganäs Holding		Nefab Holding	
	2019	2018	2019	2018
Intäkter	10 343	10 361	4 856	4 472
Rörelsekostnader	-9 655	-9 346	-4 639	-4 359
Finansiella intäkter	19	9	6	1
Finansiella kostnader	-238	-267	-42	-26
Inkomstskatt	-210	-175	-67	-46
Resultat från kvarvarande verksamheter	259	582	114	42
Resultat efter skatt från avvecklade verksamheter	–	–	–	–
Övrigt totalresultat	-79	59	38	76
Summa totalresultat	180	641	152	118
Erhållna utdelningar från joint ventures	–	–	30	–

Avstämning av finansiell information i sammandrag

Den finansiella information i sammandrag som presenterats ovan, stäms nedan av mot det redovisade värdet på FAM:s innehav i joint ventures.

Finansiell information i sammandrag

	Höganäs Holding		Nefab Holding	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Ingående nettotillgångar 1 januari	9 046	8 405	2 099	1 979
Justering för ändrad redovisningsprincip	-20	–	–	–
Tillskjutet kapital	600	–	-2	2
Årets resultat	259	582	114	42
Övrigt totalresultat	-79	59	39	76
Utbetald utdelning	–	–	-60	–
Utgående nettotillgångar	9 806	9 046	2 190	2 099
Koncernens andel i %	50%	50%	50%	50%
Koncernens andel i Mkr	5 203	4 523	1 095	1 050
Goodwill	–	–	–	–
Utgående redovisat värde	5 203	4 523	1 095	1 050

Tillskjutet kapital 600 Mkr till Höganäs Holding under 2019 avser villkorat aktieägartillskott från FAM varför koncernens andel justerats med 300 Mkr till 5 203 Mkr.

c) Innehav i dotterföretag

Moderföretaget	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 556	3 556
Investeringar	5 787	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	9 343	3 556
Ingående nedskrivningar	-17	-209
Återförda nedskrivningar	17	192
Utgående ackumulerade nedskrivningar	–	-17
Utgående redovisat värde	9 343	3 539

Moderföretaget innehar andelar i följande dotterföretag:

Företagets namn	Org. nr.	Registreringsland och Säte	Ägar- andel (%)	Röst- andel (%)	Antal aktier	Redovisat värde	
						2019-12-31	2018-12-31
IPCO Holding AB	559112-6247	Sverige/Stockholm	100,0	100,0	50 000 000	3 564	3 530
IPCO Group AB	559112-6213	Sverige/Stockholm	100,0	100,0			
IPCO AB	559104-2295	Sverige/Sandviken	100,0	100,0			
IPCO Sweden AB	556312-2992	Sverige/Sandviken	100,0	100,0			
IPCO Treasury AB	559115-8885	Sverige/Sandviken	100,0	100,0			
IPCO International AB	559154-8457	Sverige/Sandviken	100,0	100,0			
IPCO Real Estate AB	559176-1225	Sverige/Sandviken	100,0	100,0			
IPCO Forsbacka 1:2 AB	559182-5590	Sverige/Sandviken	100,0	100,0			
IPCO UK Process Systems Limited	–	Storbritannien/ Halesowen	100,0	100,0			
IPCO France SAS	–	Frankrike/Paris	100,0	100,0			
IPCO Process systems B.V.	–	Nederländerna/Breda	100,0	100,0			
IPCO Italy Holding S.r.l	–	Italien/Milano	100,0	100,0			
IPCO Italy S.r.l	–	Italien/Milano	100,0	100,0			
IPCO Rus Ltd	–	Ryssland/Moskva	100,0	100,0			
IPCO Spain Procesos Y Sistemas, S.L.	–	Spanien/Madrid	100,0	100,0			
IPCO Germany Holding GmbH	–	Tyskland/Fellbach	100,0	100,0			
IPCO Germany GmbH	–	Tyskland/Fellbach	100,0	100,0			
IPCO US Holding Inc.	–	USA/Wilmington	100,0	100,0			
IPCO US LLC	–	USA/Wilmington	100,0	100,0			
IPCO Canada Ltd	–	Kanada/Vancouver	100,0	100,0			
IPCO Brasil Sistemas de Processamento Industrial Ltda.	–	Brasilien/São Paulo	100,0	100,0			
IPCO Mexico Procesos y Sistemas	–	Mexiko/Lomas de Chapultepec	100,0	100,0			
F Intressenter India Private Limited	–	Indien/Pune	100,0	100,0			
IPCO K.K.	–	Japan/Kobe	100,0	100,0			
IPCO Process Systems (Shanghai) Ltd	–	Kina/Shanghai	100,0	100,0			
IPCO Korea Ltd	–	Republiken Korea/ Seoul	100,0	100,0			
IPCO South East Asia Pte. Ltd	–	Singapore/Singapore	100,0	100,0			
Process Systems (Thailand) Co., Ltd.	–	Thailand/Bangkok	49,0	49,0			
IPCO Process Systems Malaysia Sdn Bhd	–	Malaysia/ Kuala Lumpur	100,0	100,0			
Kopparfors Skogar AB	559170-5438	Sverige/Falun	100,0	100,0	50 000	5 753	0
Kopparfors Fastigheter AB	559207-6391	Sverige/Falun	100,0	100,0			
SAMF Sweden AB	556919-5190	Sverige/Stockholm	100,0	100,0	500	26	9
Summa moderföretaget						9 343	3 539

Samtliga dotterföretag konsolideras i koncernen.

51,0% av Process Systems (Thailand) Co., Ltd. ägs av en extern thailändsk aktieägare.

Not 6 Förvaltningskostnader investeringsverksamhet

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Personalkostnader	68	75	68	75
Övriga kostnader	56	52	56	52
Avskrivningar	3	1	3	1
Summa	127	128	127	128

Not 7 Intäkternas fördelning industri- och skogsbruksverksamheter

Koncernen	2019	2018
Varuförsäljning	1 756	1 719
Serviceuppdrag	159	161
Avverkningsrätter	109	–
Nyttjanderätter	8	–
Övriga intäkter	7	7
Summa koncernen	2 039	1 887

En betydande andel av intäkterna redovisas vid given tidpunkt. Intäkterna redovisas även över tid enligt successiv vinstavräkning på kundkontrakt där färdigställandegraden baseras på upparbetade kostnader. De projekt som redovisas enligt successiv vinstavräkning är i normalfallet till fast pris och förväntas slutföras inom ett år.

Not 8 Rörelsens kostnader industri- och skogsbruksverksamheter

Koncernen	2019	2018
Kostnader för varor och material	735	585
Personalkostnader	594	494
Övriga kostnader	472	516
Av- och nedskrivningar	203	201
Summa koncernen	2 004	1 796

Not 9 Ersättningar till anställda mm

Medelantal anställda med geografisk fördelning

	2019		2018	
	Medelantal anställda	Varav kvinnor (%)	Medelantal anställda	Varav kvinnor (%)
Sverige	7	29	7	29
Moderföretaget totalt	7	29	7	29
Dotterföretag				
Sverige	175	22	144	20
Tyskland	199	18	185	18
Övriga Europa	106	18	103	16
Europa totalt	480	19	432	18
Nordamerika	51	18	48	15
Sydamerika	12	8	17	12
Afrika	4	–	3	–
Asien	125	22	115	23
Dotterföretag totalt	672	19	615	18
Koncernen totalt	679	20	622	18

Könsfördelning för styrelseledamöter och övriga ledande befattningshavare

Andel kvinnor (%)	2019		2018	
	Koncernen	Moder- företaget	Koncernen	Moder- företaget
Styrelseledamöter	16	17	16	17
Verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare	15	–	11	–

Kostnader för ersättningar till anställda

Koncernen	2019	2018
Löner och andra ersättningar	518	432
Sociala avgifter	90	83
Pensionskostnader (se not 10)	61	37
Koncernen totalt	669	552

Löner och andra ersättningar	2019	2019	2018	2018
	Löner och andra ersättningar	Pensionskostnader	Löner och andra ersättningar	Pensionskostnader
Styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare*	54	10	53	10
Övriga anställda	464	51	379	27
Koncernen totalt	518	61	432	37

*Varav tantiem till VD 6 (10) Mkr

Moderföretaget	2019	2018
Löner och andra ersättningar	46	53
Sociala avgifter	16	17
Pensionskostnader (se not 10)	4	4
Moderföretaget totalt	66	74

Löner och andra ersättningar	2019	2019	2018	2018
	Löner och andra ersättningar	Pensionskostnader	Löner och andra ersättningar	Pensionskostnader
Styrelseledamöter och verkställande direktören*	22	5	24	5
Övriga anställda	24	-1	29	-1
Moderföretaget totalt	46	4	53	4

*Varav tantiem till VD 6 (10) Mkr

Ersättningen till verkställande direktören Lars Wedenborn uppgår till årlig fast lön om 10,8 (10,5) Mkr. Som del av totalkompensationen har verkställande direktören en andel i ett årligt rörligt långsiktigt incitamentsprogram som baseras på tillväxt i lönsamhet för innehaven under en treårsperiod. Under 2019 har till verkställande direktören utbetalats 7,5 (7,1) Mkr avseende detta program. Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida erhåller verkställande direktören ett avgångsvederlag uppgående till tolv månadslöner. Om ny anställning ej erhållits ett år efter uppsägning utgår upp till tolv månaders ytterligare avgångsvederlag. Till ovan tillkommer premiebaserad pensionspremie om 35% av fast lön.

Den 12 februari 2020 tillträdde Håkan Buskhe som ny VD och styrelseledamot och efterträdde Lars Wedenborn som övergår i en roll som Senior Advisor.

För 2019 utgår för FAM:s styrelse ett styrelsearvode om 1,2 (1,1) Mkr till styrelsens ordförande Marcus Wallenberg, 1,0 (0,9) Mkr till vice ordförande Jacob Wallenberg och 0,7 (0,6) Mkr till ordinarie styrelsemedlemmar, exklusive verkställande direktör.

Not 10 Pensioner

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Pensionskostnader – avgiftsbestämda planer	53	26	4	4
Pensionskostnader – förmånsbestämda planer	8	11	–	–
Totalt	61	37	4	4

Förmånsbestämda planer industriverksamheten

För tjänstemän inom industriverksamheten i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP 2 som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåren 2018 och 2019 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjligt att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöring.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner. Vid utgången av 2019 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 148 (142) procent.

Koncernen har förmånsbestämda pensionsplaner inom industriverksamheten i främst Sverige och Tyskland, som lyder under i stort sett likartade regelverk. Samtliga planer är pensionsplaner baserade på slutlig lön, som ger anställda som omfattas av pensionsplanen förmåner i form av en garanterad nivå på pensionsutbetalningarna under livstiden. Nivån på förmånen beror på de anställdas tjänstgöringstid och lön vid pensioneringstidpunkten. I de svenska planerna är pensionsutbetalningarna normalt uppräknade enligt konsumentprisindex. Planerna är i stort sett utsatta för likartade risker, vilka beskrivs nedan. Merparten av utbetalda ersättningar görs från planer som är tryggade med stiftelser eller liknande former, det finns dock även ett antal mindre ofonderade planer för vilka företaget betalar ut ersättningar vid förfallotidpunkt. Stiftelsernas verksamhet regleras av nationella bestämmelser och praxis, vilket även gäller förhållandet mellan koncernen och förvaltare (eller motsvarande) av stiftelsens förvaltningstillgångar. Ansvar för övervakning av planerna, inklusive investeringsbeslut och tillskott, ligger gemensamt hos företaget och stiftelsens styrelse. Stiftelsens styrelse måste bestå av representanter från företaget och de anställda som omfattas av planen enligt pensionsplanens reglering.

Belopp i balansräkningen

De belopp som redovisas i balansräkningen och förändringar i förmånsbestämda pensionsplaner under året är följande.

Koncernen

	Nuvärdet av för- pliktelsen	Verkligt värde på förvalt- ningstill- gångar	Totalt
Per 1 januari 2018	88	-97	-9
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	3	–	3
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år	–	–	–
Vinster (-)/förluster (+) på reduceringar och regleringar	6	–	6
Räntekostnader (+)/ränteintäkter (-)	1	1	2
Summa redovisad i resultaträkningen	10	1	11
Omvärderingar			
Avkastning på förvaltningstillgångar, exklusive belopp som ingår i räntekostnader/ränteintäkter	–	-5	-5
Vinster (-)/förluster (+) till följd av förändrade finansiella antaganden	2	–	2
Erfarenhetsbaserade vinster (-)/förluster (+)	2	–	2
Summa redovisad i övrigt totalresultat	4	-5	-1
Avgifter från:			
Arbetsgivaren	–	-1	-1
Anställda som omfattas av planen	1	-1	0
Utbetalda ersättningar	-1	–	-1
Regleringar	-29	36	7
Per 31 december 2018	73	-67	6
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	4	–	4
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år	–	–	–
Vinster (-)/förluster (+) på reduceringar och regleringar	4	–	4
Räntekostnader (+)/ränteintäkter (-)	1	-1	0
Summa redovisad i resultaträkningen	9	-1	8
Omvärderingar			
Avkastning på förvaltningstillgångar, exklusive belopp som ingår i räntekostnader/ränteintäkter	–	1	1
Vinster (-)/förluster (+) till följd av förändrade finansiella antaganden	1	–	1
Erfarenhetsbaserade vinster (-)/förluster (+)	-4	–	-4
Summa redovisad i övrigt totalresultat	-3	1	-2
Avgifter från:			
Arbetsgivaren	0	-2	-2
Anställda som omfattas av planen	2	-2	0
Utbetalda ersättningar	-2	2	0
Regleringar	0	0	0
Per 31 december 2019	79	-69	10

Följande tabell visar en uppdelning av den förmånsbestämda förpliktelsens och förvaltningstillgångarnas sammansättning per land.

Koncernen

	Sverige	Tyskland	Övriga	Totalt
31 december 2019				
Nuvärdet av förpliktelsen	–	73	6	79
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	–	-69	–	-69
Total skuld (+)/fordran (-)	–	4	6	10
31 december 2018				
Nuvärdet av förpliktelsen	0	68	5	73
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	0	-67	–	-67
Total skuld (+)/fordran (-)	0	1	5	6

Väsentliga uppskattningar: aktuariella antaganden och känslighet

De väsentligaste aktuariella antagandena för de största pensionsplanerna var följande.

	2019	2018	
	Tyskland	Sverige	Tyskland
Diskonteringsränta	0,70%	2,70%	1,25%
Inflation	2,00%	1,50%	2,00%
Löneökningar	3,00%	3,00%	3,00%

Antaganden beträffande livslängd baseras på offentlig statistik och erfarenheter från dödlighetsundersökningar i varje land och fastställs i samråd med aktuariell expertis.

Not 11 Ersättningar till revisorerna

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
PwC				
Revisionsuppdraget	8	7	0,6	0,7
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	–	–	–	–
Skatterådgivning	0	0	0,3	0,4
Övriga tjänster	1	21	0,9	0,3
Totalt	9	28	1,8	1,4

Övriga tjänster 2018 består framför allt av kostnader relaterade till etablerandet av dotterföretag inom IPCO-koncernen.

Not 12 Finansnetto

Koncernen	2019	2018
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	1	–
Valutakursvinster	20	46
Summa finansiella intäkter	21	46
Finansiella kostnader		
Räntekostnader leasingskulder	-12	–
Övriga räntekostnader	-3	0
Bankavgifter	-5	-6
Valutakursförluster	-7	-7
Övriga finansiella kostnader	0	-1
Summa finansiella kostnader	-27	-14
Finansnetto	-6	32

Not 13 Bokslutsdispositioner

Moderföretaget	2019	2018
Erhållna koncernbidrag	34	3
Lämnade koncernbidrag	-2	-1
Återföring från periodiseringsfond	40	–
Avsättning till periodiseringsfond	–	-20
Summa moderföretaget	72	-18

Not 14 Inkomstskatt/Skatt på årets resultat

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Aktuell skatt:				
Aktuell skatt på årets resultat	-37	-48	-4	-21
Justeringar avseende tidigare år	7	2	0	–
Summa aktuell skatt	-30	-46	-4	-21
Uppskjuten skatt (se not 23):				
Uppkomst och återförande av temporära skillnader	-13	45	3	35
Summa uppskjuten skatt	-13	45	3	35
Summa inkomstskatt	-43	-1	-1	14

Inkomstskatten på resultatet skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle ha framkommit vid användning av vägd genomsnittlig skattesats för resultaten i de konsoliderade företagen enligt följande:

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Resultat före skatt	9 286	-2 488	8 881	-2 663
Inkomstskatt beräknad enligt nationella skattesatser gällande för resultat i respektive land	-1 987	549	-1 901	586
Skatteeffekter av:				
– Joint ventures resultat redovisat efter skatt	37	69	–	–
– Ej skattepliktiga intäkter	2 004	279	1 964	335
– Ej avdragsgilla kostnader	-93	-918	-64	-906
Effekter av underskottsavdrag	10	2	–	–
Justeringar avseende tidigare år	7	2	–	–
Effekter av ändrade skattesatser	-8	1	–	-1
Omvärdering av uppskjuten skatt	-20	9	–	–
Övrigt	7	6	–	–
Skattekostnad	-43	-1	-1	14

Vägd genomsnittlig skattesats för koncernen är 21 (22)% och moderföretaget är 21 (22)%.

Not 15 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen

	Patent och licenser	Teknologi och kund- relationer	Vind- och täktavtal	Goodwill	Övriga immateri- ella anlägg- nings- tillgångar	Summa
31 december 2019						
Ingående anskaffningsvärde	59	1 595	–	2 397	192	4 243
Investeringar	0	–	–	0	30	30
Förvärv	–	6	500	6	–	512
Omklassificeringar/intern överföring	0	0	–	0	16	16
Valutakursdifferenser	1	0	–	10	-1	10
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	60	1 601	500	2 413	237	4 811
Ingående av- och nedskrivningar	-6	-65	–	–	-123	-194
Årets avskrivningar	-6	-60	-12	–	-14	-92
Valutakursdifferenser	0	0	–	–	0	0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-12	-125	-12	–	-137	-286
Utgående redovisat värde	48	1 476	488	2 413	100	4 525
31 december 2018						
Ingående anskaffningsvärde	56	1 595	–	2 483	141	4 275
Investeringar	0	–	–	–	52	52
Förvärv	–	–	–	-92	–	-92
Avyttringar/utrangeringar	–	–	–	–	-1	-1
Valutakursdifferenser	3	–	–	6	0	9
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	59	1 595	–	2 397	192	4 243
Ingående av- och nedskrivningar	0	-5	–	–	-35	-40
Avyttringar/utrangeringar	–	–	–	–	–	–
Årets avskrivningar	-6	-60	–	–	-87	-153
Valutakursdifferenser	0	–	–	–	-1	-1
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-6	-65	–	–	-123	-194
Utgående redovisat värde	53	1 530	–	2 397	69	4 049

Goodwill är i sin helhet hänförlig till IPCO. Koncernen prövar om nedskrivningsbehov för goodwill föreligger en gång per år eller oftare om indikationer uppstår. Återvinningsvärden fastställs genom beräkning av nyttjandevärde vilket kräver att vissa antaganden måste göras. Beräkningarna utgår från kassaflödesprognoser baserade på den femåriga strategiska plan som IPCO utvecklat och beslutat om. Kassaflöden efter femårsperioden extrapoleras med en tillväxttakt på 2,0%. Prognoserna i den femåriga strategiska planen baserar sig dels på den historiska utvecklingen i IPCO-koncernen och dels på bedömd framtida tillväxt och lönsamhet för branschen generellt med hänsyn tagen till koncernens utvecklingsmöjligheter. Antagen diskonteringsränta är 6,5% efter skatt.

Baserat på dessa antaganden överstiger nyttjandevärdet redovisat värde för goodwill. En rimlig förändring av dessa antaganden skulle inte leda till något nedskrivningsbehov.

Not 16 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen

	Mark, markan- läggningar och byggnader	Maskiner	Inventar- ier, verktyg och installa- tioner	Nyttjande- rätts- tillgångar	Övriga materiella anlägg- nings- tillgångar	Summa
31 december 2019						
Ingående anskaffningsvärde	185	338	30	–	88	641
Investeringar	53	19	5	396	27	500
Förvärv	1 200	0	–	–	0	1 200
Avyttringar/utrangeringar	0	-2	-1	–	0	-3
Omklassificeringar/intern överföring	2	56	4	–	-78	-16
Valutakursdifferenser	1	0	1	-3	1	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 441	411	39	393	38	2 322
Ingående av- och nedskrivningar	-17	-21	-11	–	-1	-50
Avyttringar/utrangeringar	0	2	1	–	0	3
Omklassificeringar/intern överföring	–	-1	1	–	0	0
Årets avskrivningar	-12	-39	-6	-56	-1	-114
Valutakursdifferenser	0	0	-1	1	0	0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-29	-59	-16	-55	-2	-161
Utgående redovisat värde	1 412	352	23	338	36	2 161
31 december 2018						
Ingående anskaffningsvärde	152	303	22	–	59	536
Investeringar	1	38	8	–	32	79
Förvärv	27	–	–	–	–	27
Avyttringar/utrangeringar	–	–	-6	–	-1	-7
Omklassificeringar/intern överföring	4	-6	5	–	-3	0
Valutakursdifferenser	1	3	1	–	1	6
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	185	338	30	–	88	641
Ingående av- och nedskrivningar	-1	3	-4	–	0	-2
Avyttringar/utrangeringar	0	5	2	–	0	7
Omklassificeringar/intern överföring	-8	5	-4	–	–	-7
Årets avskrivningar	-8	-35	-5	–	-1	-49
Årets nedskrivningar	0	1	0	–	0	1
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-17	-21	-11	–	-1	-50
Utgående redovisat värde	168	317	19	–	87	591

Moderföretaget

	Inventarier	Nyttjande- rätts- tillgångar	Summa
31 december 2019			
Ingående anskaffningsvärde	2	–	2
Investeringar	0	10	10
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2	10	12
Ingående avskrivningar	-2	–	-2
Årets avskrivningar	0	-3	-3
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2	-3	-5
Utgående redovisat värde	0	7	7
31 december 2018			
Ingående anskaffningsvärde	2	–	2
Investeringar	–	–	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2	–	2
Ingående avskrivningar	-1	–	-1
Årets avskrivningar	-1	–	-1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2	–	-2
Utgående redovisat värde	0	–	0

Not 17 Leasingavtal

Den här noten ger information om leasingavtal där koncernen och moderföretaget är leasetagare. Koncernen och moderföretaget har inga leasingavtal där de är leasegivare.

Koncernen innehar leasingavtal avseende hyra av kontorslokaler, produktionsanläggningar, mark, fordon samt dator- och kontorsutrustning. Moderföretaget innehar leasingavtal avseende hyra av kontorslokaler.

Redovisade belopp i balansräkningen relaterade till leasingavtal:

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2019-01-01	2019-12-31	2019-01-01
Nyttjanderättstillgångar				
Mark, markanläggningar och byggnader	314	351	7	10
Inventarier, verktyg och installationer	3	1	–	–
Övrigt	21	22	–	–
Summa nyttjanderättstillgångar	338	374	7	10
Leasingskulder				
Kortfristiga	61	66	3	3
Långfristiga	282	317	4	7
Summa leasingskulder	343	383	7	10

För justeringar som redovisats vid övergången till IFRS 16 per 1 januari 2019, se not 2.

Tillkommande nyttjanderätter under 2019 uppgick till 16 Mkr för koncernen och 0 Mkr för moderföretaget.

Redovisade belopp i resultaträkningen relaterade till leasingavtal:

Avskrivningar på nyttjanderätter	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Mark, markanläggningar och byggnader	43	–	3	–
Inventarier, verktyg och installationer	1	–	–	–
Övrigt	12	–	–	–
Summa avskrivningar på nyttjanderätter	56	–	3	–
Räntekostnader (ingår i finansiella kostnader)	12	–	0	–
Utgifter hänförliga till korttidsleasingavtal (ingår i kostnader för sålda varor samt försäljningskostnader)	0	–	–	–
Utgifter hänförliga till leasingavtal för vilka den underliggande tillgången är av lågt värde som inte är korttidsleasingavtal (ingår i kostnader för sålda varor samt administrations- och försäljningskostnader)	2	–	0	–
Totalt	70	–	3	–

Det totala kassaflödet gällande leasingavtal under 2019 var 65 Mkr för koncernen och 3 Mkr för moderföretaget.

Not 18 Växande skog

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Ingående balans	–	–
Investeringar	20	–
Förvärv	7 747	–
Omvärdering enligt IAS 41	77	–
Övriga justeringar	-5	–
Utgående balans	7 839	–

I koncernen redovisas skogstillgången växande skog till verkligt värde. Värderingen görs genom att beräkna nuvärdet av framtida förväntade kassaflöden. Värdering till verkligt värde görs utifrån värderingsnivå tre. Beräkning av kassaflöden görs för kommande 100 år vilket bedöms vara skogens skördenyckel. Kassaflödena beräknas utifrån skördade volymer enligt Kopparfors Skogars aktuella plan samt bedömningar om framtida pris- och kostnadsutveckling. Kassaflödena diskonteras med en ränta om 4,2%. Vid värdering av den växande skogen har det beräknade värdet av den uppskjutna skatteskulden adderats till nuvärdet av de diskonterade kassaflödena från tillgången. Marken redovisas till värderat värde i enlighet med förvärvsanalysen per 31 maj 2019, se not 40.

Totalt innehar Kopparfors Skogar 228 554 hektar produktiv skogsmark varav 200 600 hektar aktivt brukas. Virkesförrådet på den produktiva skogsmarken omfattar ca 28,6 miljoner m³sk. Enligt gällande plan kommer skörden att uppgå till 0,7 miljoner m³fub per år fram till år 2029. Därefter ökar den gradvis, för att från år 2039 variera mellan 0,83 och 0,8 miljoner m³fub per år. Under de första tio åren utgörs ca 50% av skörden av timmer som säljs till sågverk och ca 50% av massaved som säljs till massa- och pappersindustrin. Efter de första tio åren ökar timmerandelen till följd av minskad gallringsandel.

Värderingen baseras på ett långsiktigt trendpris, både pris- och kostnadsinflation antas i värderingen vara 2%. Reala virkespriser och skogsbrukskostnader samt inflation och diskonteringsränta antas vara konstanta över värderingshorisonten. Värderingen av den växande skogen beaktar endast värdet av den stående skogen vid värderingshorisontens början. Värdet av kommande trädgenerationer ingår i markvärdet.

Koncernens skogsinnehav är redovisat till 7 839 Mkr. En uppskjuten skatteskuld redovisas relaterat till detta som kommer att betalas vid den framtida skörden.

En förändring av diskonteringsräntan med +/- 0,10% påverkar värdet på den växande skogen med +/- 240 Mkr.

Not 19 Fordringar hos koncernföretag

Moderföretaget	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 792	1 800
Tillkommande fordringar	1 860	2
Avgående fordringar	-162	-10
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3 490	1 792
Utgående redovisat värde	3 490	1 792

Not 20 Fordringar hos intresseföretag och joint ventures/gemensamt styrda företag

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	55	64	–	–
Tillkommande fordringar	–	1	–	–
Avgående fordringar	-55	-10	–	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	–	55	–	–
Utgående redovisat värde	–	55	–	–

Not 21 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 557	3 973	3 557	3 973
Investeringar	1 015	527	1 015	527
Avyttringar	-1 566	-959	-1 566	-959
Omklassificeringar	-2 181	–	-2 181	–
Valutakursdifferenser	–	16	–	16
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	825	3 557	825	3 557
Ingående värdeförändringar	3 834	3 479	3 834	3 479
Omklassificeringar	-327	–	-327	–
Årets värdeförändringar, netto	-3 637	355	-3 637	355
Utgående ackumulerade värdeförändringar	-130	3 834	-130	3 834
Utgående redovisat värde	695	7 391	695	7 391

**Specifikation av andra långfristiga värdepappersinnehav
värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

	Antal	Verkligt värde	
		2019-12-31	2018-12-31
Noterade aktier	2019-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Munters Group AB	–	–	713
Övriga noterade aktier		215	87
Delsumma noterade aktier och andelar		215	800
Onoterade innehav		452	5 941
Fondinnehav		28	643
Obligationer		0	7
Summa koncernen och moderföretaget		695	7 391

Innehaven i Munters Group AB och Alfvén & Didrikson AB har efter förvärv under 2019 omklassificerats från Andra långfristiga värdepappersinnehav till Andelar i intresseföretag.

Koncernens och moderföretagets återstående åtaganden i fondinvesteringar mm uppgår till 9 (11) Mkr.

Ytterligare information om finansiella instrument finns i not 37.

Not 22 Andra långfristiga fordringar

	Koncernen		Modersföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärde	517	517	514	514
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	517	517	514	514
Utgående redovisat värde	517	517	514	514

Not 23 Uppskjuten skatt

Uppskjutna skattefordringar och -skulder fördelas enligt följande:

	Koncernen		Modersföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Uppskjutna skattefordringar				
Uppskjutna skattefordringar som ska utnyttjas efter mer än 12 månader	165	246	24	18
Uppskjutna skattefordringar som ska utnyttjas inom 12 månader	18	–	–	–
Summa uppskjutna skattefordringar	183	246	24	18
Uppskjutna skatteskulder				
Uppskjutna skatteskulder som ska utnyttjas efter mer än 12 månader	2 474	681	3	–
Uppskjutna skatteskulder som ska utnyttjas inom 12 månader	100	–	–	–
Summa uppskjutna skatteskulder	2 574	681	3	–
Uppskjutna skattefordringar/-skulder (netto)	-2 391	-435	21	18

Bruttoförändringen avseende uppskjutna skatter är enligt följande:

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019	2018	2019	2018
Ingående balans	-435	-539	18	-17
Ökning genom rörelseförvärv (not 40)	-1 943	48	–	–
Valutakursdifferenser	0	11	–	–
Redovisat i resultaträkningen (not 14)	-13	45	3	35
Redovisat i övrigt totalresultat	0	0	–	–
Utgående balans	-2 391	-435	21	18

Förändring i uppskjutna skattefordringar och -skulder under året, som har redovisats i de finansiella rapporterna, utan hänsyn tagen till kvittningar som gjorts inom samma skatterättsliga jurisdiktion, framgår nedan:

Koncernen

	Pensions- förpliktelser	Under- skotts- avdrag	Övrigt	Summa
Uppskjutna skattefordringar				
Per 1 januari 2018	21	23	178	222
Ökning genom rörelseförvärv	–	–	–	–
Redovisat i resultaträkningen	9	-6	21	24
Redovisat i övrigt totalresultat	0	–	–	0
Per 31 december 2018	30	17	199	246
Ökning genom rörelseförvärv	–	–	–	–
Redovisat i resultaträkningen	7	52	-122	-63
Redovisat i övrigt totalresultat	0	–	–	0
Per 31 december 2019	37	69	77	183

	Växande skog	Obe- skattade reserver	Övrigt	Summa
Uppskjutna skatteskulder				
Per 1 januari 2018	–	191	570	761
Ökning genom rörelseförvärv	–	–	-48	-48
Valutakursdifferenser	–	–	-11	-11
Redovisat i resultaträkningen	–	4	-25	-21
Redovisat i övrigt totalresultat	–	–	0	0
Per 31 december 2018	–	195	486	681
Ökning genom rörelseförvärv	1 536	–	407	1 943
Valutakursdifferenser	–	–	0	0
Redovisat i resultaträkningen	16	-9	-57	-50
Redovisat i övrigt totalresultat	–	–	0	0
Per 31 december 2019	1 552	186	836	2 574

Moderföretaget

	Pensions- förpliktelser	Under- skotts- avdrag	Övrigt	Summa
Uppskjutna skattefordringar				
Per 1 januari 2018	21	–	–	21
Redovisat i resultaträkningen	-3	–	–	-3
Per 31 december 2018	18	–	–	18
Redovisat i resultaträkningen	6	–	–	6
Per 31 december 2019	24	–	–	24

	Orealiserade värdeför- ändringar på finansiella instrument	Övrigt	Summa
Uppskjutna skatteskulder			
Per 1 januari 2018	38	–	38
Redovisat i resultaträkningen	-38	–	-38
Per 31 december 2018	–	–	–
Redovisat i resultaträkningen	3	0	3
Per 31 december 2019	3	0	3

Redovisade belopp avser temporära skillnader hänförliga till:

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Uppskjutna skattefordringar				
Goodwill vid inkråmsförvärv	25	135	–	–
Immateriella anläggningstillgångar exkl. goodwill	11	30	–	–
Materiella anläggningstillgångar exkl. nyttjanderättstillgångar	13	7	–	–
Nyttjanderättstillgångar	1	–	–	–
Varulager	12	6	–	–
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	37	30	24	18
Övriga avsättningar	9	9	–	–
Övrigt	6	12	–	–
Underskottsavdrag	69	17	–	–
Summa uppskjutna skattefordringar	183	246	24	18
Uppskjutna skatteskulder				
Goodwill	18	8	–	–
Immateriella anläggningstillgångar exkl. goodwill	486	402	–	–
Materiella anläggningstillgångar	241	30	–	–
Växande skog	1 552	–	–	–
Finansiella anläggningstillgångar	3	–	3	–
Varulager	–	2	–	–
Successiv vinstavräkning	17	19	–	–
Övriga avsättningar	0	23	–	–
Övrigt	71	2	–	–
Obeskattade reserver	186	195	–	–
Summa uppskjutna skatteskulder	2 574	681	3	–

Uppskjutna skattefordringar redovisas för skattemässiga underskottsavdrag i den utsträckning som det är sannolikt att de kan tillgodogöras genom framtida beskattningsbara vinster. Underskottsavdrag förfaller inte vid någon given tidpunkt.

Not 24 Varulager

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Råvaror och förnödenheter	188	167
Varor under tillverkning	162	146
Färdiga varor och handelsvaror	84	84
Utgående redovisat värde	434	397

I kostnader för sålda varor ingår nedskrivning av varulager med 7 (9) Mkr. Återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar uppgår till 10 (5) Mkr.

Not 25 Kundfordringar

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Åldersanalys		
Ej förfallna kundfordringar	220	222
Förfallna kundfordringar 0-3 månader	82	100
Förfallna kundfordringar 3-6 månader	10	17
Förfallna kundfordringar 6-12 månader	4	7
Förfallna kundfordringar > 12 månader	4	4
Kundfordringar totalt	320	350
Nedskrivningar		
Ej förfallna kundfordringar	0	0
Förfallna kundfordringar 0-3 månader	-2	0
Förfallna kundfordringar 3-6 månader	0	0
Förfallna kundfordringar 6-12 månader	-2	-5
Förfallna kundfordringar > 12 månader	-2	-4
Nedskrivningar totalt	-6	-9
Redovisat värde		
Ej förfallna kundfordringar	220	222
Förfallna kundfordringar 0-3 månader	80	100
Förfallna kundfordringar 3-6 månader	10	17
Förfallna kundfordringar 6-12 månader	2	2
Förfallna kundfordringar > 12 månader	2	0
Utgående redovisat värde	314	341

Individuella prövningar av nedskrivningsbehov avseende kundfordringar görs av alla bolag inom koncernen. Inom IPCO-koncernen sker även en generell nedskrivning baserat på åldersstruktur i kombination med kundinformation, i enlighet med IPCO Financial Reporting Guidelines.

Realiserade kundförluster i koncernen har bedömts som ej väsentliga och därmed anses det inte finnas något behov av en generell nedskrivning i koncernen.

Not 26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda hyror	–	1	–	1
Förutbetalda pensionskostnader och försäkringspremier	3	16	1	1
Övriga förutbetalda kostnader	22	11	2	–
Upplupna nyttjanderättsintäkter	15	–	–	–
Upplupna ränteintäkter	–	1	–	0
Summa	40	29	3	2

Not 27 Kassa och bank

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Banktillgodohavanden	5 064	7 209	4 611	6 792
Summa	5 064	7 209	4 611	6 792

Not 28 Aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital

	Antal aktier (tusental)	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Summa
Per 1 januari 2018	10 000	1 000	31 738	32 738
Konverteringsrätt avseende konvertibla skuldebrev			1	1
Erhållna aktieägartillskott			635	635
Återbetalda aktieägartillskott			-516	-516
Per 31 december 2018	10 000	1 000	31 858	32 858
Konverteringsrätt avseende konvertibla skuldebrev			0	0
Återbetalda aktieägartillskott			-250	-250
Per 31 december 2019	10 000	1 000	31 608	32 608

Aktiekapitalet består av 1 109 stamaktier A, 8 891 stamaktier B, 1 008 500 preferensaktier A samt 8 981 500 preferensaktier B.

Aktierna av serie A har ett röstvärde på 10 röster/aktie och aktierna av serie B har ett röstvärde på 1 röst/aktie. Aktierna har ett kvotvärde på 100 kronor per aktie.

Alla aktier som emitterats av moderföretaget är till fullo betalda.

Inga villkorade aktieägartillskott har erhållits under räkenskapsåret (635 Mkr). Villkorade aktieägartillskott har återbetalats med totalt 250 (516) Mkr.

Totalt kvarstår villkorade aktieägartillskott om 17 243 (17 493) Mkr som erhållits från aktieägarna.

Not 29 Obeskattade reserver

Moderföretaget	2019-12-31	2018-12-31
Periodiseringsfonder	850	890
Summa moderföretaget	850	890

Not 30 Räntebärande skulder

Räntebärande skulder fördelas enligt följande:

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Långfristiga räntebärande skulder				
Konvertibla skuldebrev	15	15	–	–
Leasingskulder	282	–	4	–
Övriga räntebärande skulder	4	–	–	–
Summa långfristiga räntebärande skulder	301	15	4	–
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Avsättningar för förmånsbestämda pensionsåtaganden	10	6	–	–
Summa långfristiga räntebärande skulder och avsättningar	311	21	4	–
Kortfristiga räntebärande skulder				
Skulder till kreditinstitut	9	5	–	–
Leasingskulder	61	–	3	–
Övriga räntebärande skulder	1	–	–	–
Summa kortfristiga räntebärande skulder	71	5	3	–
Summa räntebärande skulder och avsättningar	382	26	7	–

Förändringar i skulder hänförliga till finansieringsverksamheten:

Koncernen

	2019-01-01	Kassaflöde	Valuta-kurs-differenser	Övriga förändringar	2019-12-31
Långfristiga räntebärande skulder och avsättningar	21	–	1	289	311
Kortfristiga räntebärande skulder	5	-1 907	–	1 973	71
Summa koncernen	26	-1 907	1	2 262	382

	2018-01-01	Kassaflöde	Valuta-kurs-differenser	Övriga förändringar	2018-12-31
Långfristiga räntebärande skulder och avsättningar	–	15	–	6	21
Kortfristiga räntebärande skulder	–	5	–	–	5
Summa koncernen	–	20	–	6	26

Moderföretaget

	2019-01-01	Kassaflöde	Valuta-kurs-differenser	Övriga förändringar	2019-12-31
Långfristiga räntebärande skulder	–	–	–	4	4
Kortfristiga räntebärande skulder	–	-3	–	6	3
Summa moderföretaget	–	-3	–	10	7

Not 31 Konvertibla skuldebrev

I september 2018 emitterade IPCO Group AB 299 242 konvertibla efterställda förlagslån med ett nominellt värde av 20 Mkr till ledande befattningshavare i IPCO. Lånens nominella belopp är 66 kronor per konvertibelt skuldebrev. Skuldebreven löper med en årlig ränta motsvarande det högre av summan av en marginal om 3,0% och STIBOR 1M och 3,0%. För innevarande period var räntan 3,0%.

Skuldebreven förfaller 30 april 2023 om de dessförinnan inte konverterats till aktier på begäran av innehavaren. Konverteringskursen är 66 kronor per aktie. Prissättning och värdering skedde på marknadsmässiga villkor vid tidpunkten för utgivandet varvid ingen förmån föreligger för innehavarna. Konverteringskursen kan komma att justeras vid eventuella kapitalomstruktureringar.

Konvertibla skuldebrev redovisas i balansräkningen enligt följande:

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Nominellt värde på konvertibla skuldebrev	20	20
Egetkapitaldel – värde på konverteringsrätten	-1	-1
Initialt verkligt värde på skulddelen	19	19
Räntekostnader	1	0
Betald ränta	-1	-0
Skulddel	19	19
Konvertibla skuldebrev innehavda av koncernföretag	-4	-4
Summa koncernen	15	15

Räntekostnaden är beräknad genom att multiplicera den effektiva räntan, 5,6%, med skulddelen.

Not 32 Övriga avsättningar

Koncernen	2019-12-31	2018-12-31
Långfristiga avsättningar		
Garantiåtaganden	15	19
Personalrelaterade förmåner	8	11
Avsättningar för återplantering av skog	9	–
Övriga avsättningar	9	16
Summa långfristiga avsättningar	41	46
Kortfristiga avsättningar		
Garantiåtaganden	12	11
Personalrelaterade förmåner	16	13
Avsättningar för återplantering av skog	27	–
Övriga avsättningar	28	51
Summa kortfristiga avsättningar	83	75

Not 33 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna personalrelaterade kostnader	108	106	43	46
Övriga upplupna kostnader	67	69	5	13
Förutbetalda intäkter	17	–	–	–
Summa	192	175	48	59

Övriga upplupna kostnader avser exempelvis upplupna provisioner och upplupna kostnader för material och installationer.

Not 34 Utdelning per aktie

Utdelningar som beslutades under 2019 och 2018 uppgick till 550 Mkr (7,81 kr per preferensaktie och 47 197,81 kr per stamaktie) respektive 635 Mkr (8,04 kr per preferensaktie och 55 468,04 kr per stamaktie). På årsstämman den 30 juni 2020 kommer en utdelning avseende räkenskapsåret 2019 på 9,12 kr per preferensaktie och 40 889,12 kr per stamaktie, totalt 500 Mkr, att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats som skuld i dessa finansiella rapporter.

Not 35 Övriga justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet

Koncernen	2019	2018
Erhållna fordringar och skulder vid fission	-67	–
Realisationsvinster/-förluster från immateriella och materiella anläggningstillgångar	2	-9
Nedskrivning av kundfordringar	-4	0
Orealiserade valutakursdifferenser	-6	-36
Inkurans/nedskrivning av lager	-8	-3
Avsättningar	3	92
Övrigt	-10	-1
Summa koncernen	-90	43

Not 36 Likvida medel

I likvida medel i kassaflödesanalysen ingår följande:

	Koncernen		Moderföretaget	
	2019-12-31	2018-12-31	2019-12-31	2018-12-31
Kassa och bank	5 064	7 209	4 611	6 792
Kortfristiga placeringar	–	–	–	–
Summa	5 064	7 209	4 611	6 792

Not 37 Finansiella instrument

Finansiella instrument per kategori

Koncernen

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat- räkningen	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Tillgångar i balansräkningen				
31 december 2019				
Andelar i intresseföretag	26 838	–	26 838	26 838
Fordringar hos intresseföretag och joint ventures	–	–	–	–
Andra långfristiga värdepappersinnehav	695	–	695	695
Andra långfristiga fordringar	–	517	517	517
Kundfordringar	–	314	314	314
Övriga fordringar	–	264	264	264
Upplupna ränteintäkter	0	–	0	0
Kassa och bank	–	5 064	5 064	5 064
Summa	27 533	6 159	33 692	33 692
31 december 2018				
Andelar i intresseföretag	17 693	–	17 693	17 693
Fordringar hos intresseföretag och joint ventures	–	55	55	55
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7 391	–	7 391	7 391
Andra långfristiga fordringar	–	517	517	517
Kundfordringar	–	341	341	341
Övriga fordringar	–	356	356	356
Upplupna ränteintäkter	–	1	1	1
Kassa och bank	–	7 209	7 209	7 209
Summa	25 084	8 479	33 563	33 563

Koncernen

	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Skulder i balansräkningen			
31 december 2019			
Långfristiga räntebärande skulder	301	301	302
Kortfristiga räntebärande skulder	71	71	71
Leverantörsskulder	187	187	187
Övriga skulder	332	332	332
Summa	891	891	892
31 december 2018			
Långfristiga räntebärande skulder	15	15	18
Kortfristiga räntebärande skulder	5	5	5
Leverantörsskulder	200	200	200
Övriga skulder	416	416	416
Summa	636	636	639

Moderföretaget

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat- räkningen	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Tillgångar i balansräkningen				
31 december 2019				
Fordringar hos koncernföretag	–	3 490	3 490	3 490
Andelar i intresseföretag	26 561	–	26 561	26 561
Andra långfristiga värdepappersinnehav	695	–	695	695
Andra långfristiga fordringar	–	514	514	514
Övriga fordringar	–	1	1	1
Kassa och bank	–	4 611	4 611	4 611
Summa	27 256	8 616	35 872	35 872
31 december 2018				
Fordringar hos koncernföretag	–	1 792	1 792	1 792
Andelar i intresseföretag	17 688	–	17 688	17 688
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7 391	–	7 391	7 391
Andra långfristiga fordringar	–	514	514	514
Övriga fordringar	–	1	1	1
Kassa och bank	–	6 792	6 792	6 792
Summa	25 079	9 099	34 178	34 178

Moderföretaget

	Finansiella Skulder värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Skulder i balansräkningen			
31 december 2019			
Långfristiga räntebärande skulder	4	4	4
Kortfristiga räntebärande skulder	3	3	3
Leverantörsskulder	3	3	3
Övriga skulder	–	–	–
Summa	10	10	10
31 december 2018			
Leverantörsskulder	6	6	6
Övriga skulder	–	–	–
Summa	6	6	6

Resultat från finansiella instrument per värderingskategori**Koncernen**

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat- räkningen	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Summa
2019				
Utdelningar	798	–	–	798
Ränteintäkter	1	39	–	40
Värdeförändringar	8 236	–	–	8 236
Räntekostnader	–	–	-15	-15
Summa	9 035	39	-15	9 059
2018				
Utdelningar	722	–	–	722
Ränteintäkter	6	26	–	32
Värdeförändringar	-3 550	–	–	-3 550
Räntekostnader	–	–	–	–
Summa	-2 822	26	–	-2 796

Moderföretaget

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat- räkningen	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Finansiella skulder värderade till upplupet anskaff- ningsvärde	Summa
2019				
Utdelningar	798	–	–	798
Ränteintäkter	1	81	–	82
Värdeförändringar	7 964	–	–	7 964
Räntekostnader	–	–	0	0
Summa	8 763	81	–	8 844
2018				
Utdelningar	722	–	–	722
Ränteintäkter	6	52	–	58
Värdeförändringar	-3 550	–	–	-3 550
Summa	-2 822	52	–	-2 770

Beräkning av verkligt värde

Tabellen nedan visar finansiella instrument värderade till verkligt värde, utifrån hur klassificeringen i verkligt värdehierarkin gjorts. Tabellen inkluderar även upplysning om nivåindelning för de tillgångar och skulder där upplysning om verkligt värde erfordras. De olika nivåerna definieras enligt följande:

(a) Finansiella instrument i nivå 1.

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade marknadspriser på balansdagen. En marknad betraktas som aktiv om noterade priser från en börs, mäklare, industrigrupp, prissättningstjänst eller övervakningsmyndighet finns lätt och regelbundet tillgängliga och dessa priser representerar verkliga och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på armlängds avstånd. Det noterade marknadspris som används för koncernens finansiella tillgångar är den aktuella slutkursen.

(b) Finansiella instrument i nivå 2.

Verkligt värde på finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad fastställs med hjälp av värderingstekniker. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation då denna finns tillgänglig medan företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Om samtliga väsentliga indata som krävs för verkligt värdevärderingen av ett instrument är observerbara återfinns instrumentet i nivå 2.

(c) Finansiella instrument i nivå 3.

I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3.

I de fall en noterad värdering saknas, görs egna bedömningar av bolagets ansvariga förvaltare gällande det verkliga värdet. Bedömningen av det verkliga värdet ska i första hand baseras på transaktioner under det senaste året gjorda på armlängds avstånd. Finns inga sådana kan multipel- eller kassaflödesvärdering ligga till grund för bedömningen. Även värdering som gjorts av tredje part och anses vara relevant kan användas som underlag.

Samtliga värderingar i nivå 3 baseras på antaganden och bedömningar som FAM:s företagsledning anser vara rimliga under gällande omständigheter baserade på t.ex. oberoende värderingar och historiska emissionsvärderingar. Förändrade antaganden kan leda till betydande justeringar av redovisade värden och det verkliga utfallet kan komma att avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar. En 10-procentig förändring i bedömt verkligt värde innebär en ökning/minskning med 229 (690) Mkr.

Följande tabell visar koncernens finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2019 samt de tillgångar och skulder för vilka upplysning om verkligt värde erfordras.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Andelar i intresseföretag	25 032	–	1 806	26 838
Andra långfristiga värdepappersinnehav				
– Noterade aktier	215	–	–	215
– Onoterade aktier och andelar	–	–	452	452
– Fondinnehav	–	–	28	28
– Obligationer	–	–	0	0
Upplupna ränteintäkter	–	–	0	0
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Fordringar hos intresseföretag och joint ventures	–	–	–	–
Andra långfristiga fordringar	–	–	517	517
Kundfordringar och övriga finansiella tillgångar	–	–	578	578
Upplupna ränteintäkter	–	–	–	–
Kassa och bank	5 064	–	–	5 064
Summa tillgångar	30 311	–	3 381	33 692
Skulder				
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Långfristiga räntebärande skulder	–	–	301	301
Kortfristiga räntebärande skulder	–	–	71	71
Leverantörsskulder	–	–	187	187
Övriga skulder	–	–	332	332
Summa skulder	–	–	891	891

Inga överföringar har skett mellan nivå 1 och nivå 2 under året.

Följande tabell visar koncernens finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2018 samt de tillgångar och skulder för vilka upplysning om verkligt värde erfordras.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Andelar i intresseföretag	17 380	–	313	17 693
Andra långfristiga värdepappersinnehav				
– Noterade aktier	800	–	–	800
– Onoterade aktier och andelar	–	–	5 941	5 941
– Fondinnehav	–	–	643	643
– Obligationer	–	–	7	7
Upplupna ränteintäkter	–	–	–	–
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Fordringar hos intresseföretag och joint ventures	–	–	55	55
Andra långfristiga fordringar	–	–	517	517
Kundfordringar och övriga finansiella tillgångar	–	–	697	697
Upplupna ränteintäkter	–	–	1	1
Kassa och bank	7 209	–	–	7 209
Summa tillgångar	25 389	–	8 174	33 563
Skulder				
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Långfristiga räntebärande skulder	–	–	15	15
Kortfristiga räntebärande skulder	–	–	5	5
Leverantörsskulder	–	–	200	200
Övriga skulder	–	–	416	416
Summa skulder	–	–	636	636

Inga överföringar har skett mellan nivå 1 och nivå 2 under året.

Följande tabell visar moderföretagets finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2019 samt de tillgångar och skulder för vilka upplysning om verkligt värde erfordras.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Andelar i intresseföretag	25 032	–	1 529	26 561
Andra långfristiga värdepappersinnehav				
– Noterade aktier	215	–	–	215
– Onoterade aktier och andelar	–	–	452	452
– Fondinnehav	–	–	28	28
– Obligationer	–	–	0	0
Upplupna ränteintäkter	–	–	0	0
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Fordringar hos koncernföretag	–	–	3 490	3 490
Andra långfristiga fordringar	–	–	514	514
Kundfordringar och övriga finansiella tillgångar	–	–	1	1
Upplupna ränteintäkter	–	–	–	–
Kassa och bank	4 611	–	–	4 611
Summa tillgångar	29 858	–	6 014	35 872
Skulder				
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Långfristiga räntebärande skulder	–	–	4	4
Kortfristiga räntebärande skulder	–	–	3	3
Leverantörsskulder	–	–	3	3
Övriga skulder	–	–	–	–
Summa skulder	–	–	10	10

Inga överföringar har skett mellan nivå 1 och nivå 2 under året.

Följande tabell visar moderföretagets finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde per 31 december 2018 samt de tillgångar och skulder för vilka upplysning om verkligt värde erfordras.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Andelar i intresseföretag	17 380	–	308	17 688
Andra långfristiga värdepappersinnehav				
– Noterade aktier	800	–	–	800
– Onoterade aktier och andelar	–	–	5 941	5 941
– Fondinnehav	–	–	643	643
– Obligationer	–	–	7	7
Upplupna ränteintäkter	–	–	–	–
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Fordringar hos koncernföretag	–	–	1 792	1 792
Andra långfristiga fordringar	–	–	514	514
Kundfordringar och övriga finansiella tillgångar	–	–	1	1
Upplupna ränteintäkter	–	–	–	–
Kassa och bank	6 792	–	–	6 792
Summa tillgångar	24 972	–	9 206	34 178
Skulder				
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde				
Leverantörsskulder	–	–	6	6
Övriga skulder	–	–	–	–
Summa skulder	–	–	6	6

Inga överföringar har skett mellan nivå 1 och nivå 2 under året.

Följande tabell visar koncernens förändringar för instrument på nivå 3 under 2019.

	Onoterade Innehav	Fond- innehav	Summa
Ingående balans	6 261	643	6 904
Överföringar till nivå 3	–	–	–
Överföringar från nivå 3	–	–	–
Investeringar	289	–	289
Avyttringar	-6 916	-2	-6 918
Omklassificeringar	604	-604	0
Orealiserade vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till tillgångar som innehas vid rapportperiodens slut	-3 273	-5	-3 278
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till under perioden avyttrade tillgångar	5 293	-4	5 289
Utgående balans	2 258	28	2 286

Inga överföringar har skett mellan nivå 2 och nivå 3 under året.

Följande tabell visar koncernens förändringar för instrument på nivå 3 under 2018.

	Onoterade innehav	Fond- innehav	Summa
Ingående balans	5 164	838	6 002
Överföringar till nivå 3	–	–	–
Överföringar från nivå 3	–	–	–
Investeringar	498	188	686
Avyttringar	-266	-860	-1 126
Orealiserade vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till tillgångar som innehas vid rapportperiodens slut	1 137	171	1 308
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till under perioden avyttrade tillgångar	-272	306	34
Utgående balans	6 261	643	6 904

Inga överföringar har skett mellan nivå 2 och nivå 3 under året.

Följande tabell visar moderföretagets förändringar för instrument på nivå 3 under 2019.

	Onoterade innehav	Fond- innehav	Summa
Ingående balans	6 256	643	6 899
Överföringar till nivå 3	–	–	–
Överföringar från nivå 3	–	–	–
Investeringar	289	–	289
Avyttringar	-6 916	-2	-6 918
Omklassificeringar	604	-604	0
Orealiserade vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till tillgångar som innehas vid rapportperiodens slut	-3 545	-5	-3 550
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till under perioden avyttrade tillgångar	5 293	-4	5 289
Utgående balans	1 981	28	2 009

Inga överföringar har skett mellan nivå 2 och nivå 3 under året.

Följande tabell visar moderföretagets förändringar för instrument på nivå 3 under 2018.

	Onoterade innehav	Fond- innehav	Summa
Ingående balans	5 159	838	5 997
Överföringar till nivå 3	—	—	—
Överföringar från nivå 3	—	—	—
Investeringar	498	188	686
Avyttringar	-266	-860	-1 126
Orealiserade vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till tillgångar som innehas vid rapportperiodens slut	1 137	171	1 308
Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen hänförliga till under perioden avyttrade tillgångar	-272	306	34
Utgående balans	6 256	643	6 899

Inga överföringar har skett mellan nivå 2 och nivå 3 under året.

Not 38 Eventualförpliktelser och åtaganden

Borgensåtaganden

Koncernen och moderföretaget har inga borgensåtaganden sedan moderföretaget under året har avslutat ett borgensåtagande för ett lån på 80 Mkr som upptagits av dotterföretaget SAMF Sweden AB:s intresseföretag Acturum Development AB:s dotterföretag Acturum Real Estate AB.

Investeringsåtaganden

Koncernens och moderföretagets återstående investeringsåtaganden uppgår till 131 (11) Mkr, se not 5a och 21.

Not 39 Transaktioner med närstående

Utöver vad som redovisas i övrigt i denna årsredovisning lämnas nedan ytterligare upplysningar om närstående.

Koncernen

Närståenderelationer som innebär ett betydande inflytande

FAM står under betydande inflytande av och har därmed en närståenderelation (enligt definition IAS 24, Upplysningar om närstående) med Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse samt Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond.

FAM köper tjänster från Wallenberg Foundations AB och Investor AB och dess dotterföretag. Wallenberg Foundations och Investor ägs till del av Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse samt Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond. Transaktioner med dessa bolag prissätts på marknadsmässiga villkor.

Företag med gemensamma styrelseledamöter

Utöver ovan angivna närståenderelationer finns ett flertal företag i vilka FAM och företaget har gemensamma styrelseledamöter. Då dessa situationer antingen inte bedöms innebära inflytande av den karaktär som anges i IAS 24 eller då transaktionerna avser immateriella belopp, har upplysningar inte lämnats i denna not.

Transaktioner med närstående

Transaktioner med närstående prissätts på marknadsmässiga villkor. För mer information om moderföretaget, se nedan.

Med nyckelpersoner

För information om löner och andra ersättningar, kostnader och förpliktelser avseende pensioner och liknande förmåner samt avtal avseende avgångsvederlag till styrelse, VD och andra ledande befattningshavare, se not 9 Ersättningar till anställda mm. För information om konvertibla skuldebrev till andra ledande befattningshavare i IPCO, se not 31.

Transaktioner med närstående

	Intresseföretag och joint ventures		Aktieägare		Andra närstående	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Erhållna utdelningar	825	678	–	–	–	–
Ränteintäkter	1	2	–	–	–	–
Försäljning av varor/tjänster	109	–	–	–	–	–
Inköp av varor/tjänster	78	0	–	–	42	45
Finansiella kostnader	–	–	–	–	–	–
Fordringar	13	55	–	–	–	–
Skulder	14	–	–	–	–	–

Information om erhållna och återbetalda aktieägartillskott samt utdelningar till aktieägarna finns i not 28 och 34.

Moderföretaget

Moderföretaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, intresseföretag samt gemensamt styrda företag, se not 5 Investeringar i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag. Avseende närståenderelationer med aktieägare och andra närstående, se ovan avseende koncernen.

Transaktioner med närstående

Dotterföretag		Intresseföretag och gemensamt styrda företag		Aktieägare		Andra närstående	
		2019	2018	2019	2018	2019	2018
Erhållna utdelningar	–	–	825	678	–	–	–
Ränteintäkter	44	28	–	–	–	–	–
Försäljning av varor/tjänster	–	–	–	–	–	–	–
Inköp av varor/tjänster	–	–	2	0	–	40	42
Finansiella kostnader	–	–	–	–	–	–	–
Fordringar	3 490	1 792	–	–	–	–	–
Skulder	–	–	–	–	–	–	–

Information om erhållna och återbetalda aktieägartillskott samt utdelningar till aktieägarna finns i not 28 och 34.

Not 40 Förvärv

Bergvik Skog har som ett led i sin omstrukturering delat ut sitt dotterföretag Bergvik Skog Väst till ägarna i Bergvik Skog i maj 2019. De erhållna aktierna i Bergvik Skog Väst tillfördes Kopparfors Skogar genom ett ovillkorat aktieägartillskott från FAM. Den 31 maj 2019 genomgick Bergvik Skog Väst en fullständig fission och bolaget delades i sju nya bolag som vart och en blev direkt ägare till tillgångar och skulder i före detta Bergvik Skog Väst i förhållande till sin ägarandel. I samband med fissionen av Bergvik Skog Väst bildades Kopparfors Fastigheter vars huvudsakliga tillgångar utgörs av skogsmark och biologiska tillgångar och som således är ett helägt dotterföretag till Kopparfors Skogar.

En förvärvsanalys utfördes av konsultföretaget Alvarez & Marsal på uppdrag av Kopparfors Skogars styrelse.

Verkligt värde av tillgångar och skulder som redovisas till följd av förvärvet är följande:

	Enligt förvärvsanalys	Justeringar	Verkligt värde
Immateriella anläggningstillgångar	500	–	500
Materiella anläggningstillgångar	1 200	–	1 200
Växande skog	7 747	–	7 747
Kundfordringar	6	0	6
Övriga fordringar	18	-6	12
Likvida medel	172	0	172
Räntebärande skulder	-1 857	–	-1 857
Avsättningar för återplantering av skog	-46	–	-46
Uppskjutna skatteskulder	-1 943	–	-1 943
Förskott från kunder	-36	–	-36
Leverantörsskulder	-6	–	-6
Övriga skulder	-2	–	-2
Förvärvade identifierbara nettotillgångar	5 753	-6	5 747
Goodwill	–	–	–
Köpeskilling	5 753	-6	5 747

Förvärvets effekt på kassaflödet

Kassaflöde för att förvärva dotterföretag, efter avdrag för förvärvade likvida medel	
Kontant köpeskilling	–
Avgår: Förvärvade tillgodohavanden	
Likvida medel	172
Totalt förvärvade tillgodohavanden	172
Nettoinflöde av likvida medel – investeringsverksamheten	172

I moderföretaget har utdelningen av aktierna i Bergvik Skog Väst liksom kontant erhållna utdelningar i samband med omstruktureringen av Bergvik Skog redovisats som en delning av Bergvik Skog och därmed minskat anskaffningsvärdet.

Övriga förvärv

I juli 2019 förvärvade IPCO samtliga aktier i det italienska företaget Extruwork SRL. Köpeskillingen uppgick till 13 Mkr varav 7 Mkr betalades kontant och 6 Mkr bestod av en villkorad köpeskilling som ska regleras genom tre delbetalningar under åren 2020, 2021 och 2022. Förvärvade identifierbara nettotillgångar uppgick till 7 Mkr vilket resulterade i en goodwill om 6 Mkr. Likvida medel i förvärvade verksamheter uppgick till 1 Mkr och nettoutflödet av likvida medel – investeringsverksamheten uppgick till 6 Mkr.

Not 41 Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:	Mkr
Överkursfond	14 363
Balanserad vinst	25 290
Årets resultat	8 880
Totalt	48 533
Styrelsen föreslår att vinstmedel disponeras enligt följande:	
– utdelning på preferensaktier	91
– utdelning på stamaktier	409
– i ny räkning överföres	48 033
Totalt	48 533

Not 42 Händelser efter balansdagen

Den 12 februari 2020 tillträdde Håkan Buskhe som ny VD och styrelseledamot och efterträdde Lars Wedenborn som övergår i en roll som Senior Advisor.

FAM förvärvade i februari ytterligare 5,0% av aktierna i Munters. Förvärvet var villkorat av erforderliga godkännanden från konkurrensmyndigheter. I början av april slutfördes förvärvet.

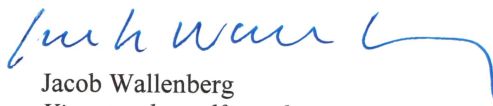
Utbrottet av viruset covid-19 har sedan början av 2020 haft en avsevärd negativ påverkan på människor, företag och den globala makrosituationen. FAM och våra innehav har också påverkats negativt. FAM följer aktivt och noga utvecklingen och våra innehav. Innehaven fokuserar i sin verksamhet på åtgärder, inklusive kostnadsbesparingar, kopplade till en betydligt lägre efterfrågan i närtid samt även för att anpassa sig till en osäker framtid. Samtidigt har de i vissa fall på finansieringssidan skapat sig en utökad flexibilitet för att hantera en längre period av svag efterfrågan. För att ytterligare minska likviditetsrisken har koncernen ingått ett låneavtal avseende en revolverande kreditfacilitet om 5 mdr kronor i mars 2020.

Moderföretagets och koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman den 30 juni 2020 för fastställelse.

Stockholm den 3 juni 2020

Marcus Wallenberg
Styrelseordförande

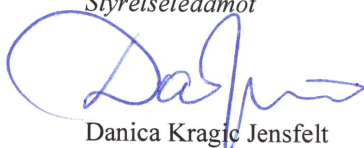
Jacob Wallenberg
Vice styrelseordförande

Rickard Gustafson
Styrelseledamot

Jerker Johansson
Styrelseledamot

Danica Kragic Jensfelt
Styrelseledamot

Magnus Nicolin
Styrelseledamot

Håkan Buskhe
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 3/6 - 2020

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i FAM AB, org.nr 556740-0246

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för FAM AB för år 2019.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för FAM AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Stockholm den 3 juni 2020

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Peter Clemedtson".

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor